

TUUSULA

Sivistys

Tarkastuslautakunta 22.4.2024

Sivistysjohtaja Tiina Simons

Hyvinvoinnin ja terveyden
edistämisen lautakunta
Puheenjohtaja Mira Lehtinen

Sivistyksen toimialue

Sivistysjohtaja Tiina Simons

Ruokapalvelut
Ruokapalvelupäällikkö
Kirsi Hanski

Kasvatus- ja sivistyslautakunta

Puheenjohtaja Anna Yltävä

Varhaiskasvatuksen palvelualue

Varhaiskasvatuspäällikkö
Hannamari Vänni

Oppimisen palvelualue

Opetuspäällikkö
Markus Torvinen

Kunnallinen varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuspäällikkö
Hannamari Vänni

Perusopetus

Opetuspäällikkö
Markus Torvinen

Yksityinen varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen asiantuntija
Sini Viitala

Lukiokoulutus

Rehtori
Seppo Kärpänen

Esiopetus

Varhaiskasvatuspäällikkö
Hannamari Vänni

Kasvun ja oppimisen tuki

Kasvun ja oppimisen tuen päällikkö
Helena Palola

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Puheenjohtaja Kari Kinnunen

Kulttuurin palvelualue

Kulttuuri- ja museotoimen-
johtaja Ulla Kinnunen

Vapaa-ajan palvelualue

Vapaa-aikapalveluiden
päällikkö Risto Kanerva

Kirjastopalvelut

Kirjastotoimenjohtaja
Katri Rahkola

Alueellinen nuorisotyö ja tapahtumapalvelut

Alueellisen nuorisotyön
esimies Piia Helin

Museo- ja kulttuuripalvelut

Kulttuuri- ja museotoimen-
johtaja Ulla Kinnunen

Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut

Työnjohtaja
Jaska Vilen

Kansalaisopisto ja taiteen perusopetus

Rehtori Timo Rusanen

Uimahalli ja terveystaiteen palvelut

Uimahallin esimies
Pasi-Jussi Hyytinen

IT-museo

Sivistyksen toiminta-ajatus

Miksi olemme olemassa?

- Elinikäinen hyvinvointi, kasvu ja oppiminen
- Hyvä elämä ja ilo
- Kestävään elämäntapaan kasvattaminen
- Tietojen ja taitojen opettaminen
- Auttaa jokaista oivaltamaan omat vahvuudet ja mahdollisuudet vaikuttaa
- Auttaa kasvamaan omaan täyteen mittaansa

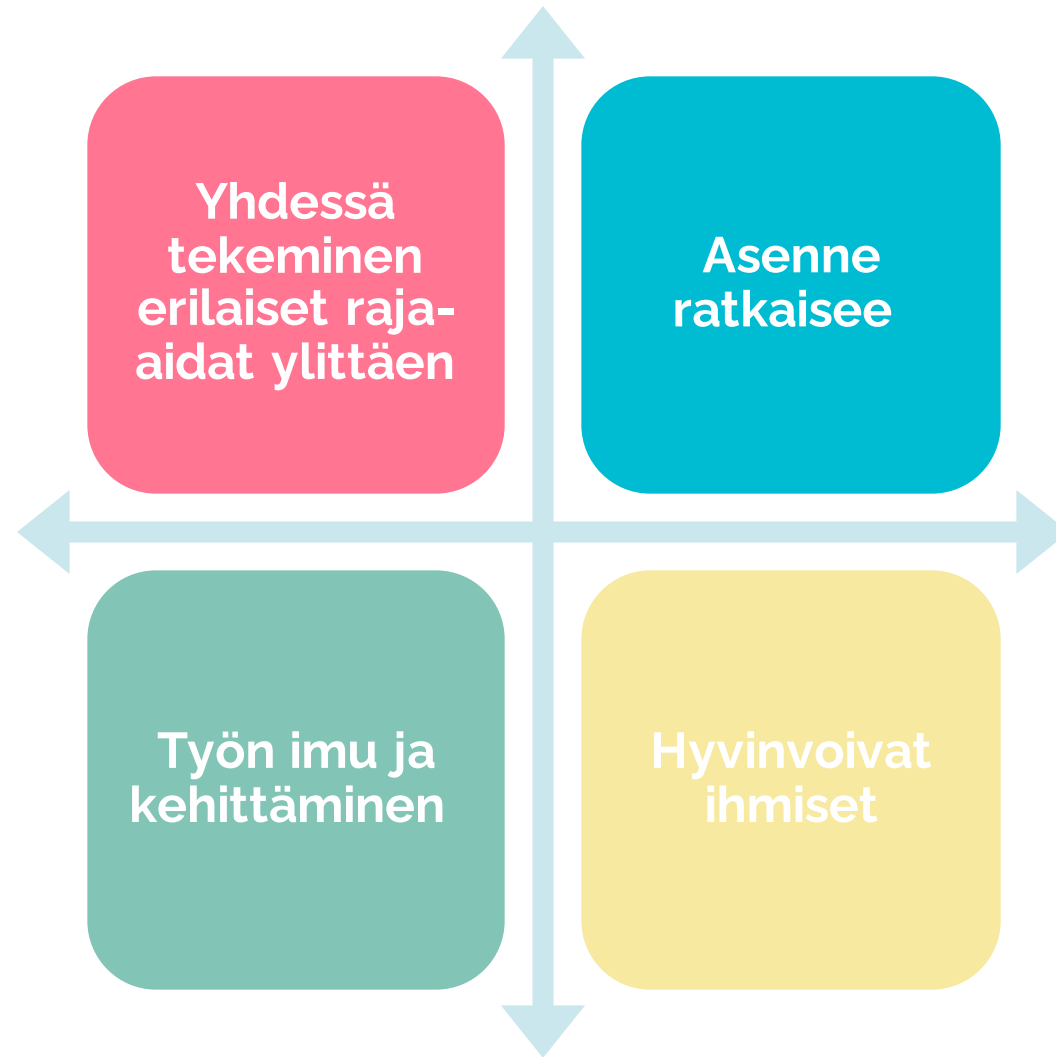
Sivistyksen keskeiset arvot

- yhteisöllisyys
  - mahdollisuuksien tasa-arvo
  - yhdenvertaisuus
  - vastuullisuus
  - **kestävyys**
  - toiveikkuus, toivon ylläpitäminen
- Miten arvot ohjaavat toimintaamme?

Sivistyksen toimintakulttuuri

- erilaisuuden hyödyntäminen ja arvostaminen
- avoin keskustelu, dialogi
- mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua monin tavoin
- palveleva johtaminen ja jaettu johtajuus
- yhteisesti määritellyt tavoitteet ja sitoutuminen
- rakenteet, joissa toimitaan
- joustava, reagoiva organisaatio
- ketterä, muuttuva toiminta

- oikeudenmukaisuus
- luottamus
- tasa-arvo
- avoimuus
- asiakas keskiössä
- palvelualltius
- kohtaaminen
- hyvinvoiva työyhteisö

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Kova elinvoima

väestökehitys, vetovoima, rakentaminen ja asuntotuotanto, opiskelijoiden määrä ja aloituspaikat, investoinnit alueella, matkailu-, kulttuuri- ja tapahtumapalvelut

Pehmeä elinvoima

identiteetti, ilmapiiri, yhteisöllisyys, luottamus, vuorovaikutus, maine, hyvinvointi, turvallisuus, tyytyväisyys, viihtyvyys

(Timo Aro, MDI)

Sivistyskunta veto- ja pitovoimatekijänä

- Sivistys hyvinvoinnin ja osaamisen vahvistajana
- Toimintaympäristön muutokseen ja oppijoiden tarpeisiin uudistuva koulutusjärjestelmä
- Vaikuttava ja ylisukupolvinen hyvinvoinnin edistäminen
- Jatkuva oppiminen ja osaavan työvoiman saatavuus
- Kestävä rahoitus - kuntien sivistyspalveluiden rahoitukseen panostaminen
- Muutoksessa johtaminen

TUUSULA

**Sivistyksen toimialueen toimintakertomus
2023**

Olennaiset tapahtumat koko toimialueella

- **Toimintaympäristössä kasvua**

- Kunnallisten varhaiskasvatuspaikkojen määrää lisättiin merkittävästi
- oppilasmäärän lasku oli odotettua pienempää (muuttovoitto)
- Uimahallin kävijämäärä kasvoi edellisvuodesta 22%
- Tuusulanjärven talviolosuhteet houkuttelivat alueelle kymmeniä tuhansia kävijöitä
- Kirjaston kävijämäärä nousi 12%, museoissa 13 000 kävijää
- Ruokapalveluilla avautui uusia kohteita lapsimäärän lisääntyessä

- **Palveluverkkotyö eteni suunnitellusti hankkeissa.**

- Kulttuurin ja varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittämisestä on tehty päätökset.

- **Verkostotyötä lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi**

- Keusoten ja sivistyksen verkostoissa
- OPPIVA-verkostossa
- Keski-Uudenmaan kuntien kasvatus- ja koulutusverkostoissa
- Kuntaliiton verkostoperuskouluhankkeessa.
- Kansallisissa dialogeissa ja Erätauko-verkostossa

- **Lapsiystävällinen kunta –alkukartoitus valmistui.**

Yhteistä onnistumista palkittiin valtakunnallisesti

New European Bauhaus –
puuarkkitehtuun palkinto 2023

Suomen hurmaavin
taitelijakoti 2023

Uusimaa-palkinto Aleksis Kiven
mielenterveyden merkivuodesta

Arkkitehtuurin Finlandia-palkinto 2023

Vuoden puupalkinto 2023

Kulttuurikasvatussuunnitelmat ja
Agenda2030-portaat Tärkeissä
töissä –gaalassa 2023

Arvio tulevasta kehityksestä koko toimialueella

Väestön ja yhteiskunnan muutokset vaikuttavat sivistyspalveluihin.

Syntyvyyden lasku, väestön ikääntyminen, huoltosuhteen heikkeneminen

Nopea väestönkasvu ja tulomuutto

Henkilöstön saatavuus ja osaaminen sekä palveluiden kohdentaminen

Kestävät ratkaisut ovat edellytys elinvoimaisille sivistyspalveluille.

Peruspalveluiden valtionosuudet pienenevät ja kunnan oma rahoitustarve kasvaa

Panostaminen koulutus- ja sivistyspalveluihin

Palveluverkon sosiaalinen, taloudellinen, kulttuurinen ja ekologinen tarkastelu

Luottamus ja osallisuus luovat mahdollisuuden kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.

Sivistyspalvelut hyvinvoinnin perustana

Vaikuttaminen hyvinvointialueen riittäviin palveluihin

Lapsiystävällinen kunta -työn toimeenpano

Sivistys – talousarvion toteuma 2023

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2022	TA 2023	MTA 2023	TP 2023	TP MUUTOS %	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	17 851	15 906	15 756	17 410	-2,5 %	109,5 %	110,5 %	1 654
Myyntituotot	11 168	11 609	11 609	11 699	4,7 %	100,8 %	100,8 %	90
Maksutuotot	3 553	3 337	3 337	3 379	-4,9 %	101,3 %	101,3 %	42
Tuet ja avustukset	2 717	542	542	1 943	-28,5 %	358,5 %	358,5 %	1 401
Muut toimintatuotot	412	419	269	389	-5,8 %	92,8 %	144,7 %	120
TOIMINTAKULUT	- 107 650	- 109 570	- 112 705	- 115 888	7,7 %	105,8 %	102,8 %	- 3 183
Henkilöstökulut	- 62 287	- 61 782	- 63 812	- 67 933	9,1 %	110,0 %	106,5 %	- 4 120
Palvelujen ostot	- 15 824	- 15 949	- 16 932	- 17 987	13,7 %	112,8 %	106,2 %	- 1 055
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 4 092	- 4 265	- 4 265	- 4 333	5,9 %	101,6 %	101,6 %	- 68
Avustukset	- 5 483	- 5 626	- 5 626	- 5 024	-8,4 %	89,3 %	89,3 %	601
Muut toimintakulut	- 19 963	- 21 948	- 22 070	- 20 611	3,2 %	93,9 %	93,4 %	1 458
TOIMINTAKATE	- 89 799	- 93 664	- 96 949	- 98 478	9,7 %	105,1 %	101,6 %	- 1 529

Sivistys – talousarvion toteuma 2023

- Sivistyksen toimialueen talous ylitti talousarvion 1,5 milj. euroa. Sitovan toimintakatteen toteuma oli 101,6. %
- Kasvatus- ja sivistyslautakunnan osalta toimintakate ylittyi 1,6 milj euroa. Toimintatuottoja kertyi 1,5 milj euroa enemmän ja toimintakulut ylittivät talousarvion 3,1 euroa. Toimintakatteen ylitys johtui pääasiallisesti henkilöstökuluista. Syyskuun osavuosikatsauksessa varattiin liian vähän (1,1 milj. euroa) lisämäärärahaa varhaiskasvatuksen henkilöstökulujen ylitykseen. Varhaiskasvatuksen palveluntarve oli loppuvuodesta ennakoitua suurempi ja henkilöstökulut ennakoitua suuremmat 0,6 milj. euroa. Säästöä ei syntynyt arvioidun mukaisesti toimialueen muilta palvelualueilta. Vuoden lopussa työttömyysvakuutusmaksun oikaisu tammikuussa 2024 vaikutti henkilöstökuluihin n. 0,3 milj euroa. Lomapalkkavelan määrä 0,6 milj. euroa oli arvioitua suurempi tilinpäätöksessä.
- Kulttuuri ja vapaa-aikalautakunnan osalta toimintakate toteutui talousarvion mukaisesti. Säästöä syntyi 0,1 milj. euroa.

Asukkaita
41 241

Sivistys nettokulut
€/asukas
2 388

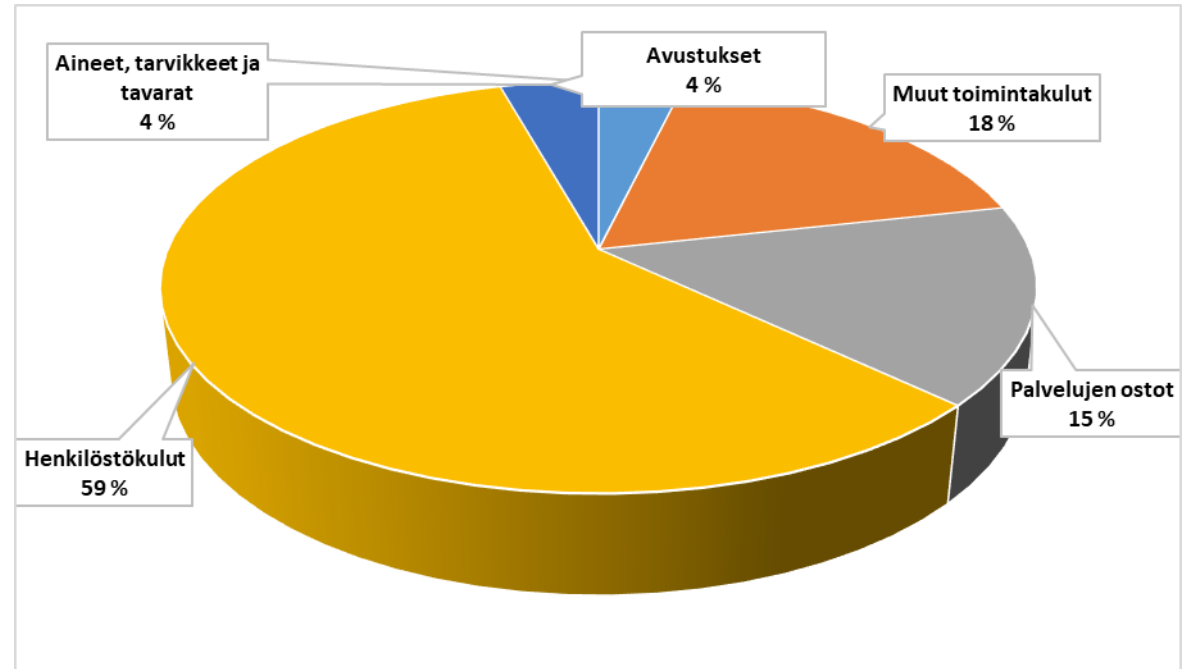
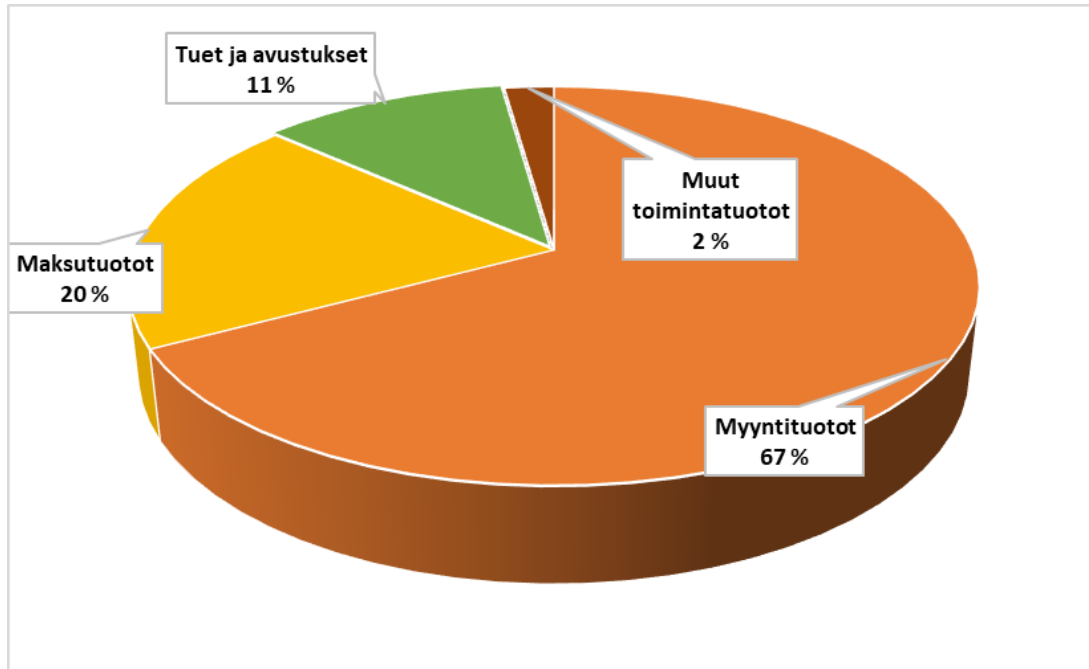
Kasvatus- ja
sivistyspalvelut
nettokulut €/asukas
2 184

Kulttuuri ja vapaa-aika-
palvelut nettokulut
€/asukas
204

TUUSULA

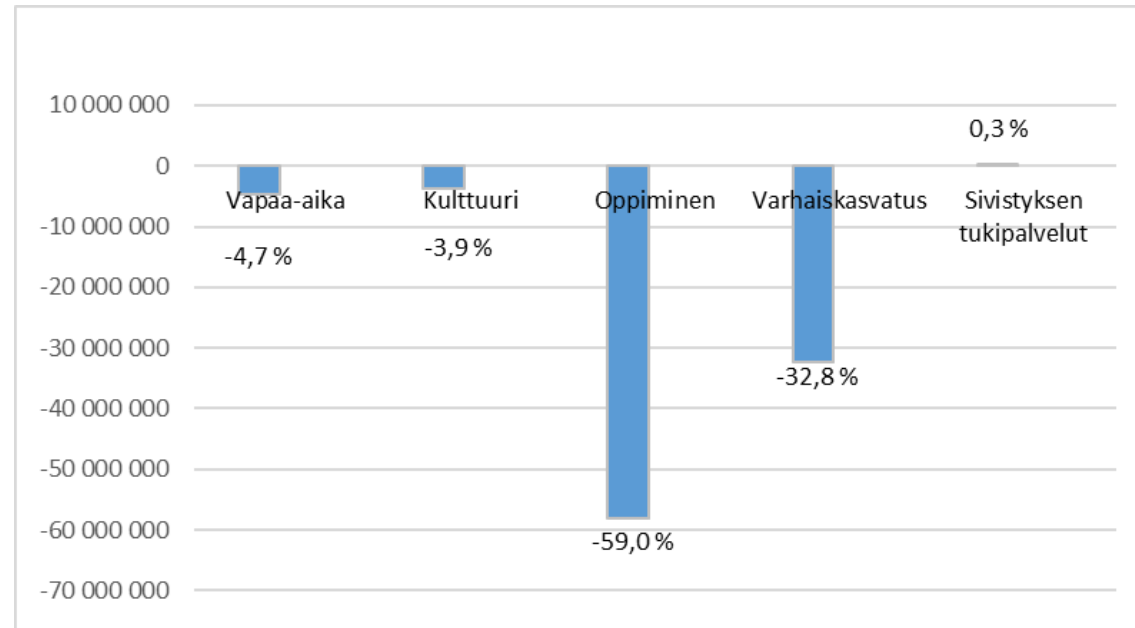
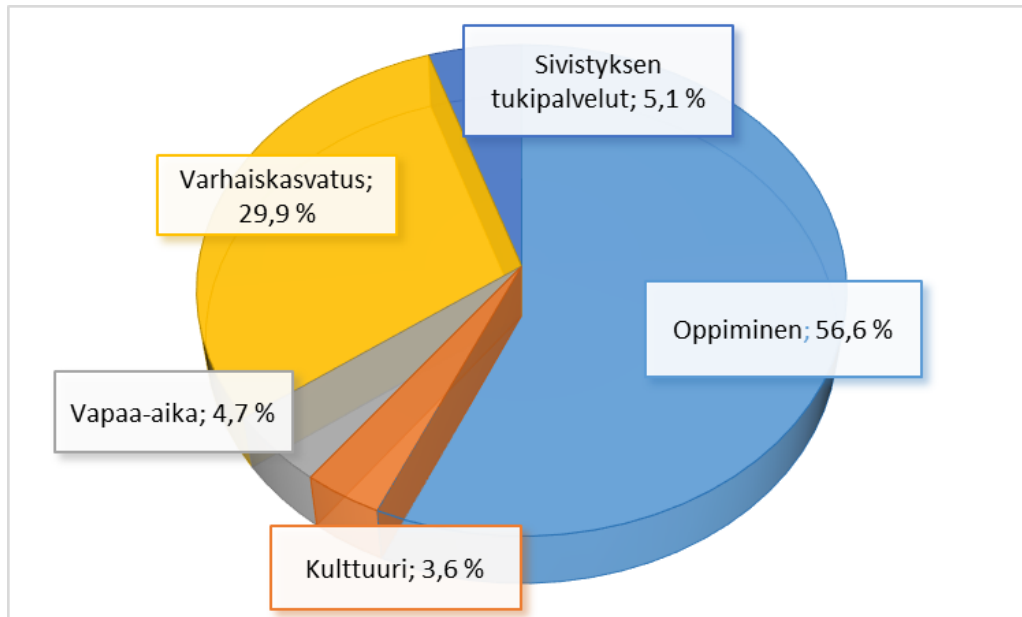
Elämisen taidetta.

Sivistyksen toimintatuotot 17,4 milj. euroa ja toimintakulut 115,9 milj. euroa

Toimintakulut 115,9 M€ ja toimintakate 98,5 M€ palvelualueittain

Toimintakate: tuotot-kulut

Kaaviossa esim. vapaa-ajan osuus toimintakatteesta -98,5 milj euroa on 4,7 %

TUUSULA

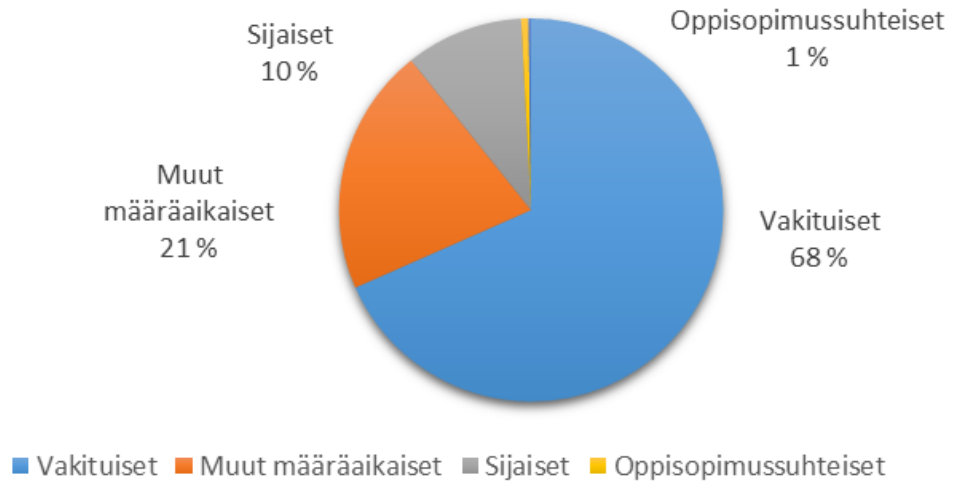
Elämisen taidetta.

Toimintakate palvelualueittain 2023

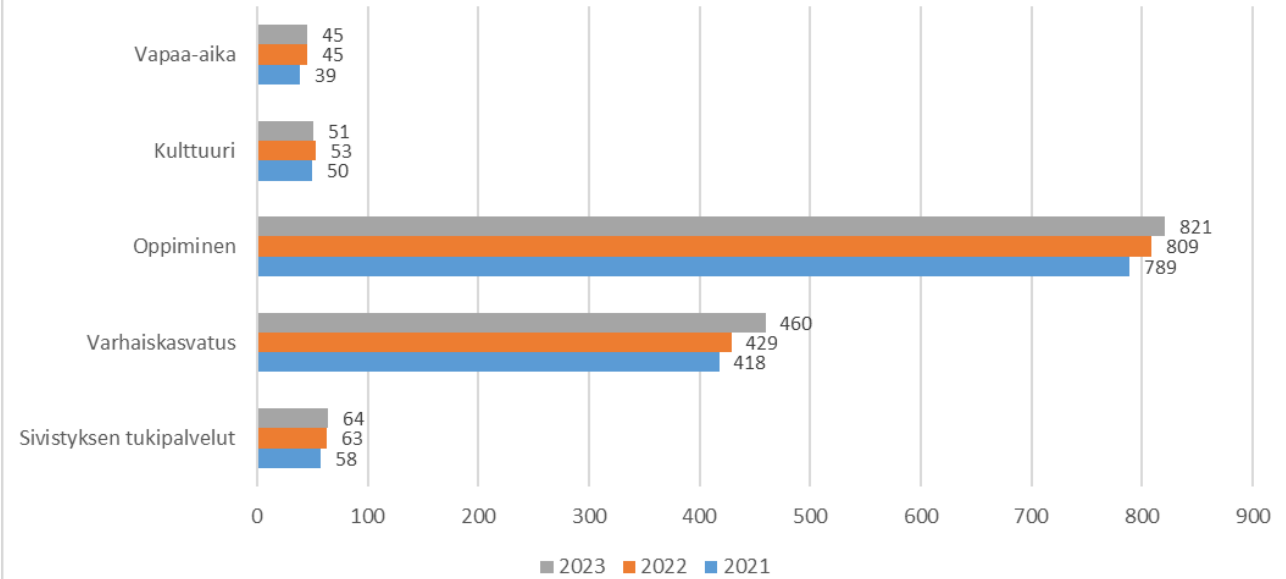
Palvelualue	Toteuma 2023	Alkuperäinen KS 2023	KS-muutokset 2023	Muutettu KS 2023	Jäljellä MKS 2023	Toteuma -% MKS 2023	TP 2022	Muutos € 2022>2023	Muutos % 2022 >2023
Sivistyksen tukipalvelut	296 163	241 181	-50 554	190 628	-105 535	155,36%	508 182	-212 019	-41,72%
Varhaiskasvatus	-32 269 789	-28 368 261	-2 367 657	-30 735 918	1 533 870	104,99%	-26 767 422	-5 502 366	20,56%
Oppiminen	-58 082 415	-57 482 100	-408 161	-57 890 262	192 153	100,33%	-55 515 741	-2 565 674	4,62%
Kulttuuri	-3 792 668	-3 752 344	-54 244	-3 806 588	-13 920	99,63%	-3 550 890	-241 778	6,81%
Vapaa-aika	-4 629 387	-4 302 512	-404 168	-4 706 680	-77 293	98,36%	-4 472 398	-156 988	3,51%
SIVISTYS YHTEENSÄ	-98 478 096	-93 664 036	-3 284 784	-96 948 820	1 529 275	101,58%	-89 799 269	-8 678 826	9,66%

Henkilöstö 2023

Henkilöstömäärä palvelussuhtedetyypin mukaan

Henkilöstön määrä 2021-2023

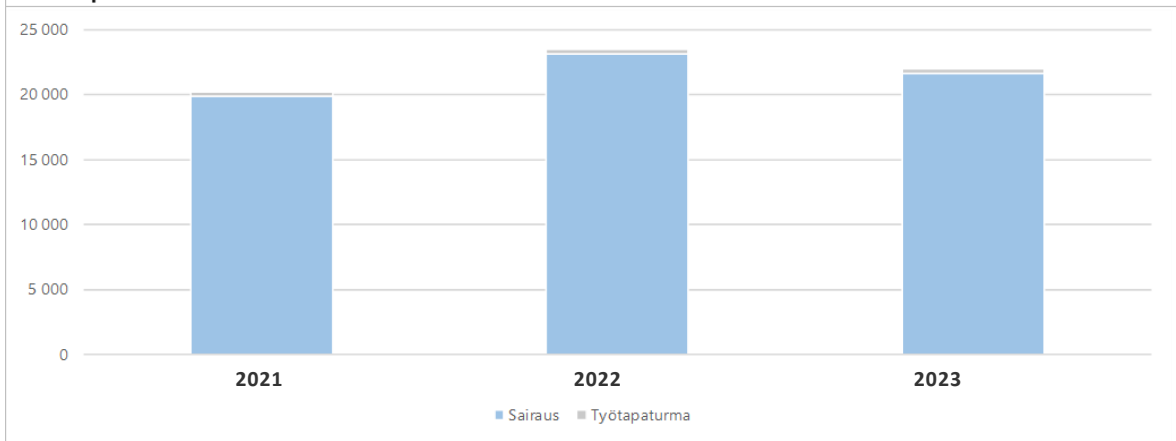

2022 -> 2023	Kasvu %
Sivistyksen tukipalvelut	1,59
Varhaiskasvatus	7,23
Oppiminen	1,48
Kulttuuri	-3,77
Vapaa-aika	0

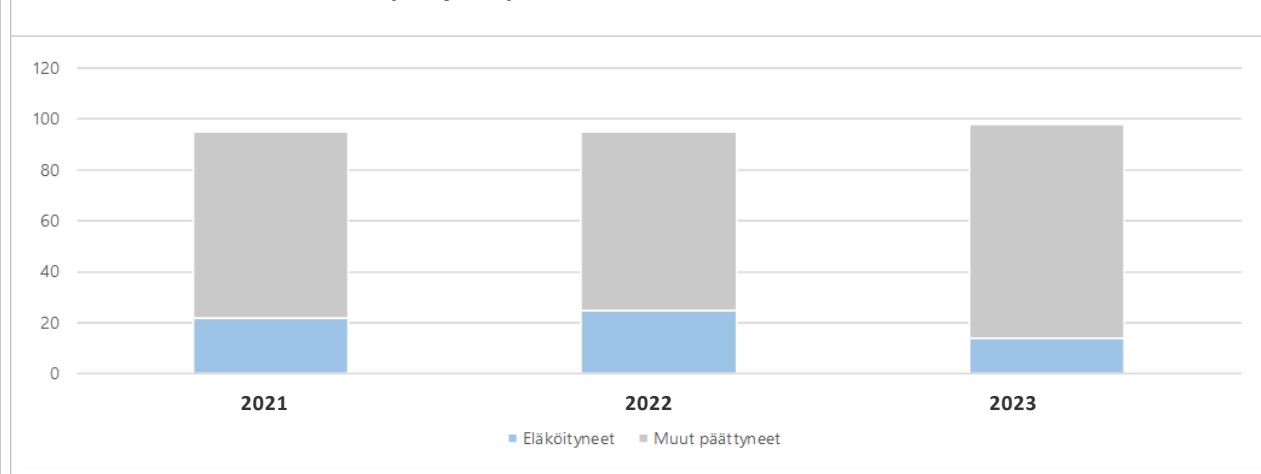
Henkilöstö 2023

Kumulatiiviset terveysperusteiset (= sairaus ja työtapaturma) poissaolot kalenteripäivät

	2021	2022	Muutos	Muutos%	2023	Muutos	Muutos %
sairaus	19 842	23 136	3 294	16,6 %	21 669	-1 467	-6,3 %
työtapaturma	393	329	-64	-16,3 %	305	-24	-7,3 %
yhteensä	20 235	23 465	3 230	16,0 %	21 974	-1 491	-6,4 %

Kumulatiiviset vakituisen henkilöstön päätyneet palvelussuhteet

	2021	2022	Vaiht. %	Muutos%	2023	Vaiht. %	Muutos %
Vakituiset päätyneet palvelussuhteet	95	95	9,1 %		98	9,1 %	3,2 %
- joista eläköityneet	22	25	2,4 %	13,6 %	14	1,3 %	-44,0 %
Vakituisen henkilöstön lukumäärä	1 037	1 046		0,9 %	1 074		2,7 %

Vaihtuvuus%= Vakituisten päätyneet palvelusuhteen / vakituisen henkilöstön lukumäärä

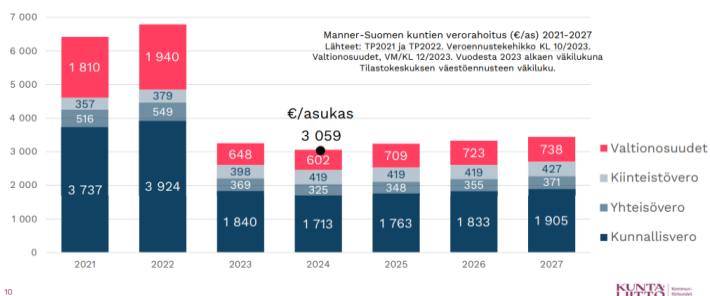
TUUSULA

Elämisen taidetta.

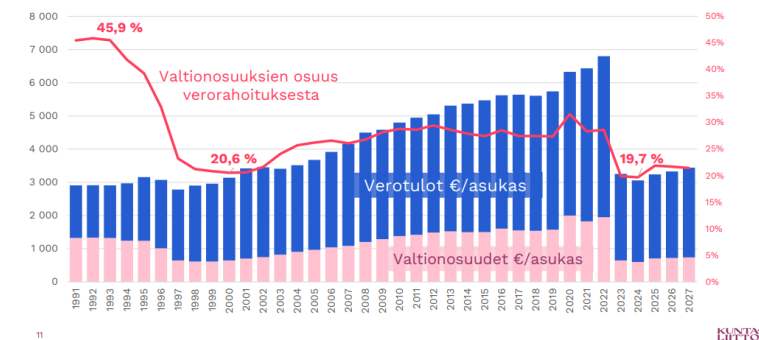
Talousnäkymät 2024-->

- Uusi hallitusohjelma uudistaa kuntien rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmän
- Kunnilla uusi rooli sote-uudistuksen jälkeen ja tulevan TE-uudistuksen myötä
- Painotetaan yleiskatteellista valtionosuuksia valtionavustusten sijaan

Kuntien toiminnasta valtaosa, noin 80 % rahoitetaan omilla verotuloilla

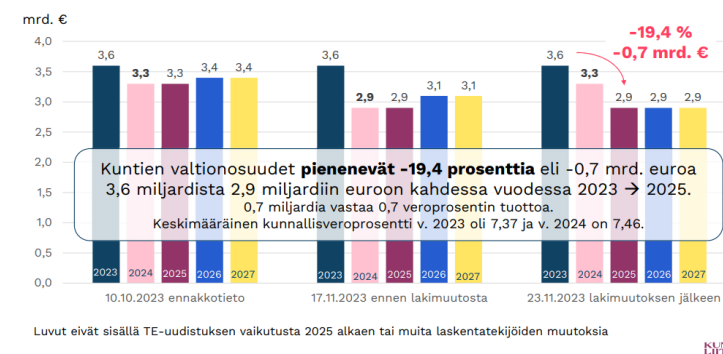
Valtion rahoitusosuus peruspalveluihin historiallisen alhaisella tasolla vuonna 2024

Sote-uudistus muutti merkittävästi sekä kuntien menoja että tuloja vuonna 2023

Kuntien valtionosuudet vuosina 2023-2027

Talousnäkymät 2024-->

YHTEENVETO:

- Varhaiskasvatuksen henkilöstömenot
- Opetuksessa henkilöstömenot ja kuljetuskustannukset
- Palvelusetelimenot ja niiden korotustarpeet
- Vapaa-aikapalveluiden kohonneet kustannukset
- Aikaisempina vuosina säästöä on syntynyt erityisesti muissa toimintakuluissa. Vuonna 2023 säästö lähes 1 milj.

- Varhaiskasvatuksessa paikkojen riittävyys on edelleen haasteena. Syyskuun lopussa oli 1524 lasta, joka on 100 lasta enemmän kuin edeltävinä vuosina vastaavaan aikaan. Kasvu on tapahtunut alle 3-vuotiaiden osalta. Varhaiskasvatuksen henkilöstömenoihin varattu määräraha on ollut riittämätön kattamaan kaikkien käyttöönotettujen vakanssien kuluja. Lisäksi sijaismäärärahoja on puuttunut vuoden 2023 talousarviossa. Varhaiskasvatuksen talousarviossa on ollut alibudjetointia henkilöstökulujen osalta suhteessa kasvuun vuodesta 2021 alkaen. => Vuoden 2024 talousarviosta puuttuu n. 1, milj.
- Vuoden palvelusetelimenot nykyarvolla olisivat noin 3,2 milj. euroa. Vuoden 2024 osalta budjettivaje on n. 0,56 euroa, koska palvelusetelin käyttäjiä on ennakoitua enemmän. Jos palvelusetelin arvoa korotetaan niin lisäystä vajaa 0,3 milj.
- Oppimisessa kuljetuskustannusten ylitys oli n. 0,2 milj euroa. Vuodelle 2024 määrärahaa lisättiin 0,16milj euroa. Oppimisen osalta henkilöstökuluja tarkastettava. Mahdollinen lisästarve n. 0,4 milj euroa.
- Vapaa-ajan osalta liikuntapaikkojen ja laitosten ylläpidon kustannukset kasvavat. Vuoden 2024 osalta mahdollinen määrärahan esitys 0,3 – 0,4 milj. euroa.

Vuonna 2023 määrärahalisäyksiä tehtiin 3,3 milj euroa

TUUSULA

Elämisen taidetta.

TUUSULA

Kasvatus- ja sivistyslautakunta

Varhaiskasvatuksen olennaiset tapahtumat

Päivitetyn vasun mukainen pedagoginen kehittäminen ja johtaminen

- Varhaiskasvatuksen kuntatasoisen arvioinnin ja kehittämisen pohjana toimivat toteutettavan observoinnin tulokset

Johtamisen laadun arviointi ja kehittäminen hankerahoituksella

- Varhaiskasvatuksen laatuun ja arviointiin liittyvä vuosikello ja laadun arvioinnin käsikirja ovat valmistuneet.

Varhaiskasvatuslain muutokset lapsen tukeen

- 1.8.2022 voimaan tulleen Varhaiskasvatuslain mukaisesti lapsen tuen tarpeen niin vaatiessa lapselle tehdään hallinnollinen päätös lapselle osoitetusta tehostetusta tai erityisestä tuesta tai yleisessä tuessa annettavista tukipalvelusta. *Lapsen tuen kehittäminen toiminnassa*
- Kaksi avustajan tehtävää muutettiin taidepedagogeiksi 1.8.23 alkaen.

Ympäristökasvatussuunnitelma on otettu hyvin vastaan yksiköissä ja sitä toteutetaan yksikön tarpeista ja tavoitteista lähtien.

Varhaiskasvatuksen palveluverkkohankkeiden, Tuusulanjärven ja Peltokaaren päiväkotien, edistäminen varhaiskasvatuksessa on sujunut aikataulussa. Martta Wendelinin toiminnassa on keskitytty luomaan pohja pedagogiselle toiminnalle, arjen käytänteille ja työyhteisön yhteistyölle.

Etelä-Tuusulassa kunnallisten varhaiskasvatuspaikkojen määrää kasvatettiin vuoden 2023 aikana ja palveluseteli otettiin käyttöön 1.8.2023.

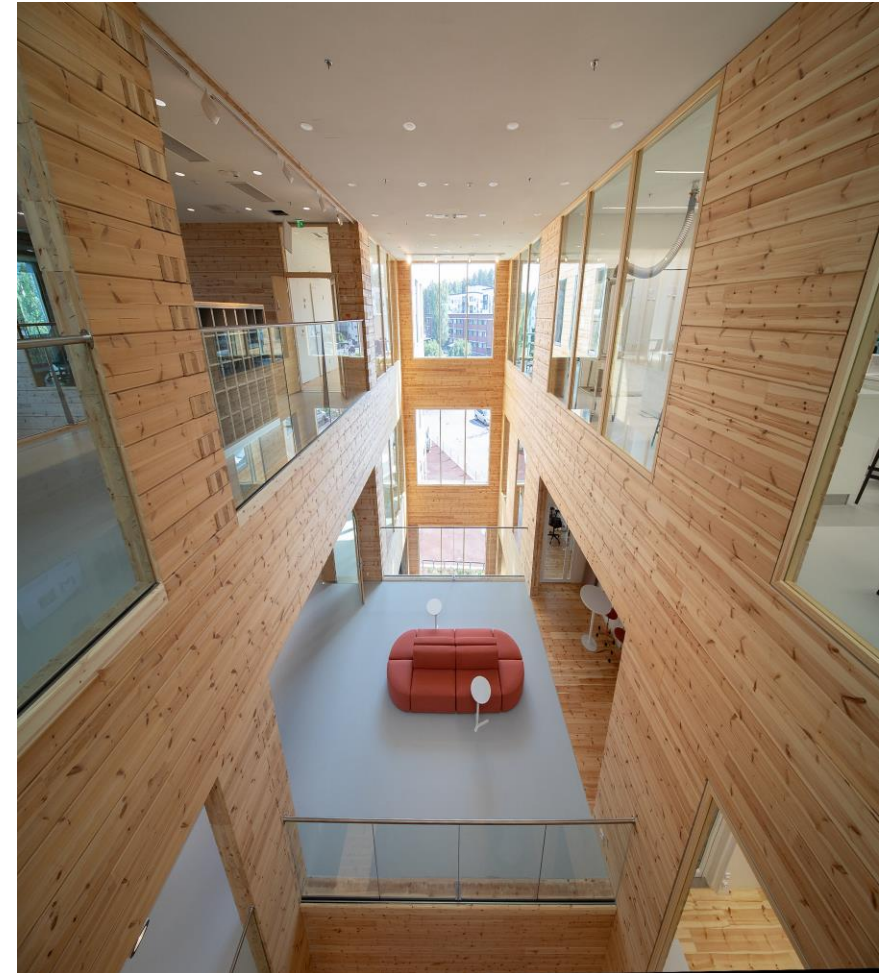
Varhaiskasvatuksen arvio tulevasta kehityksestä

- Keskeistä on laadukkaan toiminnan varmistaminen ja kelpoisen henkilöstön pito- ja vetovoima
- Rekrytoinnin kehittäminen
- palvelunkysyntä on noussut edellisinä vuosina etenkin alle 3-vuotiaiden hakijoiden osalta ja tilanteen oletetaan jatkuvan.
- Lisääntyneeseen lasten tuen tarpeeseen vastaaminen
- Tavoitteena on saada varhaiskasvatuksen palveluverkon kokonaisuuteen väljyyttä riittävällä tavalla, jotta tuen toteuttaminen lakisääteisesti mahdollistuu ja varautuminen lasten palveluntarpeeseen on helpompaa.

Oppimisen olennaiset tapahtumat

- Palveluverkon hankkeet etenivät suunnitellusti
  - Monion avaaminen 8/2023
  - Tuusulanjärven, Riihikallion ja Rykmentinpuiston kampusten rakentaminen
- Uudet lukutaidot -hankkeen tulosten jalkauttaminen kouluihin
- Agenda2030 ja Kultsu - ohjelman toteuttaminen ja palkitseminen
- Johtamisjärjestelmän kehittäminen mm. apulaisrehtorijärjestelmän kautta
- Tiimiopettajuuden edistäminen yksiköissä
- Prokoulu -toiminnassa mukana nyt kaikki koulut
- Lapsiystävällinen kunta -työ
- Kieliohjelman kehittäminen A1-kielen osalta
- Tuusulan Opiston ja Kuvataidekoulun siirtyminen kulttuurin palvelualueelle

Oppimisen arvio tulevasta kehityksestä

- Oppilasmäärän hallittu väheneminen jatkuu -> muuttovoitto hillitsee osittain laskua
- Palveluverkon avautuvat kohteet lisäävät vetovoimaa
  - Vaikuttaa todennäköisesti myös rekrytointiin
- Monikulttuurisuus lisääntyy yhä kouluissa
- Oppilaiden tuen tarpeet lisääntyvät jatkossa -> tuen rakenteiden tarkastelu käynnissä niin valtakunnallisella kuin myös kunnan tasolla
- Kustannusten nousu mm. kuljetusten ja oppimateriaalien osalta tuo lisähaasteita koulujen talouteen
- Valtakunnallisen tuntijaon (3 vvt) lisäysten vaikutus kustannustekijä 1.8.2025 alkaen

Ruokapalveluiden olennaiset tapahtumat ja arvio tulevasta kehityksestä

Olennaiset tapahtumat

- Kouluruokaryhmien toimintaa laajennettiin oman koulun ruokailun tarkastelusta ruokapalveluiden vastuullisen toiminnan tarkasteluun ja arviointiin.
- Varhaiskasvatuksen kanssa sovittiin vastuullisuuden käytännöistä ja perustettiin ruokakasvatusryhmä. Ruokakasvatusryhmä tekee toimintasuunnitelman ja julkaisee tiedotteita.
- Catering-tilaus osio on otettu käyttöön elokuussa.

Arvio tulevasta kehityksestä

- Suomen harrastamisen mallin mukaisesti Tuusulassa on otettu käyttöön Tuusula malli.
- Maa- ja metsätalousministeriö on asettanut työryhmän valmistelemaan hallitusohjelman mukaisen kouluruuan kehittämisohjelman.

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Talouden toteutuminen – kasvatus- ja sivistyslautakunta

Palvelualue	Toteuma 2023	Alkuperäinen KS 2023	KS-muutokset 2023	Muutettu KS 2023	Jäljellä MKS 2023	Toteuma -% MKS 2023	TP 2022	Muutos € 2022>2023	Muutos % 2022>2023
TOIMINTATUOTOT	16 138 192,95	14 677 870		14 677 870	-1 460 323	109,95%	16 584 796	-446 603	-2,69%
Myyntituotot	11 637 723,61	11 555 714		11 555 714	-82 010	100,71%	11 121 717	516 006	4,64%
Maksutuotot	2 483 574,46	2 450 000		2 450 000	-33 574	101,37%	2 748 487	-264 913	-9,64%
Tuet ja avustukset	1 885 715,31	515 156		515 156	-1 370 559	366,05%	2 594 612	-708 896	-27,32%
Muut toimintatuotot	131 179,57	157 000		157 000	25 820	83,55%	119 980	11 200	9,33%
TOIMINTAKULUT	-106 194 234,05	-100 287 050	-2 826 372	-103 113 422	3 080 812	102,99%	-98 360 778	-7 833 456	7,96%
Henkilöstökulut	-63 744 069,95	-57 804 491	-2 004 589	-59 809 080	3 934 990	106,58%	-58 365 833	-5 378 237	9,21%
Palvelujen ostot	-16 063 380,00	-14 454 207	-700 000	-15 154 207	909 173	106,00%	-14 148 997	-1 914 383	13,53%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 622 135,67	-3 717 694		-3 717 694	-95 558	97,43%	-3 505 024	-117 111	3,34%
Avustukset	-4 763 326,73	-5 367 763		-5 367 763	-604 436	88,74%	-5 267 934	504 608	-9,58%
Muut toimintakulut	-18 001 321,70	-18 942 896	-121 783	-19 064 679	-1 063 357	94,42%	-17 072 989	-928 333	5,44%
TOIMINTAKATE	-90 056 041,10	-85 609 180	-2 826 372	-88 435 552	1 620 489	101,83%	-81 775 981	-8 280 060	10,13%

Toimintakate palveluyksiköittäin

Palveluyksikkö	Toteuma 2023	Alkuperäinen KS 2023	KS-muutokset 2023	Muutettu KS 2023	Jäljellä MKS 2023	Toteuma - % MKS 2023	TP 2022	Muutos € 2022>2023	Muutos % 2022>2023
Toimialueen hallinto	-569 296	-556 434	-4 397	-560 832	8 464	101,51%	-540 378	-28 918	5,35%
Ruokapalvelut	865 458	797 616	-46 157	751 459	-113 999	115,17%	1 048 559	-183 101	-17,46%
Kunnallinen varhaiskasvatus	-24 403 194	-20 871 902	-1 947 657	-22 819 559	1 583 635	106,94%	-19 005 629	-5 397 565	28,40%
Esiopetus	-1 940 518	-2 052 859		-2 052 859	-112 341	94,53%	-1 998 575	58 057	-2,90%
Yksityinen varhaiskasvatus	-5 926 077	-5 443 500	-420 000	-5 863 500	62 577	101,07%	-5 763 219	-162 858	2,83%
Perusopetus	-50 465 793	-49 731 316	-649 325	-50 380 642	85 151	100,17%	-47 991 647	-2 474 145	5,16%
Kasvun ja oppimisen tuki	-396 301	-313 779		-313 779	82 522	126,30%	-1 400 666	1 004 366	-71,71%
Lukio	-6 112 824	-6 583 818	476 699	-6 107 119	5 705	100,09%	-5 291 972	-820 852	15,51%
Tuusulan opisto ja taiteen perusopetus	-1 107 497	-853 187	-235 535	-1 088 722	18 775	101,72%	-832 455	-275 042	33,04%
Kasvatus- ja sivistyslautakunta yhteensä	-90 625 337	-86 165 615	-2 830 769	-88 996 384	1 628 953	101,83%	-82 316 359	-8 308 978	10,09%

TUUSULA

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Kulttuuri

Monion valmistuminen ja toiminta
siellä.
Martta Wendelin -juhlavuosi

Tuusulan
Taiteiden Yö

Tuikkiva
Tuusula

Kirjastossa siirryttiin käyttämään Koha-kirjastojärjestelmää, mikä takaa asiakkaille entistä vahvemman tietoturvan ja antaa kirjastolle paremmat mahdollisuudet vaikuttaa itse järjestelmän toiminnallisuuteen.

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Kulttuurin arvio tulevasta kehityksestä

Asianmukaiset ja toimivat työ- ja asiakaspalvelutilat mahdollistavat onnistuneet kohtaamiset ja toiminnan kehittämisen. Opistolle ja kuvataidekoululle Monio tarjoaa mahdollisuuden toteuttaa uusia toimintoja. Museo- ja kulttuuripalveluiden henkilökunta tarvitsee kunnolliset työtilat sekä tilat kokoelmille. Pääkirjastolla monipuolistuvine toimintoineen on tärkeä paikka elinvoimaisen kunnan keskuksessa. Myös pääkirjaston osalta tulee tehdä päätös peruskorjauksesta tai uudisrakennuksesta.

Kulttuuripalveluiden kysyntä jatkaa tasaista kasvua. Kunnan asukasluvun nousu lisää myös kulttuuripalveluiden kysyntää.

Tuusulan kulttuurikasvatussuunnitelmat ovat laajentuneet kattamaan lapset ja nuoret varhaiskasvatuksesta toisen asteen opiskelijoihin. Tarve tehdä suunnitelmallista kulttuurikasvatusta ikäihmisille on olemassa.

Vapaa-aikapalveluiden olennaiset tapahtumat

- Tuusulanjärven talviulkoilureittien kävijämäärät olivat korkeat
- Urheilukeskuksen monitoimihallin urakkasopimus allekirjoitettiin
- Tuusulan jäähalliyhtiö vastaa jatkossa urheilukeskuksen molempien jäähallien toiminnasta
- Kaksi kunnan neljästä talviuintipaikasta avattiin toimintavuonna
- Nuorisotyön palveluita kehitetään ja lisätään kohtaamistoiminnassa
- Hyrylän popup -tila siirtyi kevään tauon jälkeen Kauppatielle
- Uimahallin kävijämäärät ovat nousseet koronaa edeltävälle tasolle.
- Märkätiloille ja rakenteisiin suunnitellaan tehdyn kuntokartoituksen pohjalta perusteellista korjausremonttia
- Avustuksien ja kolmannen sektorin kokonaisuuden suunnitelma valmistui

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Vapaa-aikapalveluiden arvio tulevasta kehityksestä

Edellytykset ja mahdollisuudet virkistysalueiden ja ulkoilureittien kehittämiseksi tulee varmistaa kuntajohdossa. Urheilukeskuksen kokonaisuuden johtamista, varaamoja ja alueen asiakaspalvelua tulee kehittää ja rakentaa. Liikuntapaikkojen ja laitosten ylläpidon kustannukset kasvavat.

Uimahallin laajentaminen edellyttää kaavamutosta, laajennustarpeita kuvataan tehdyssä tarveselvityksessä ja vaihtoehtoisissa kehittämisluonnoksissa. Uimahallin peruskorjaushankkeita suunnitellaan.

Kokoaikaisten työntekijöiden lisääminen nuorisotyössä vahvistaa ikäluokkien parempaa tuntemusta ja edistää koulunuorisotyön tehokasta toteutumista.

Talouden toteutuminen – kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Palvelualue	Toteuma 2023	Alkuperäinen K S 2023	KS-muutokset 2023	Muutettu KS 2023	Jäljellä MKS 2023	Toteuma - % MKS 2023	TP 2022	Muutos € 2022>2023	Muutos % 2022>2023
TOIMINTATUOTOT	1 271 657	1 228 369	-150 000	1 078 369	-193 288	117,92%	1 265 708	5 949	0,47%
Myyntituotot	60 844	53 000		53 000	-7 845	114,80%	46 531	14 314	30,76%
Maksutuotot	895 915	887 000		887 000	-8 915	101,01%	804 205	91 710	11,40%
Tuet ja avustukset	57 556	26 869		26 869	-30 687	214,21%	122 455	-64 898	-53,00%
Muut toimintatuotot	257 340	261 500	-150 000	111 500	-145 841	230,80%	292 518	-35 177	-12,03%
TOIMINTAKULUT	-9 693 711	-9 283 225	-308 412	-9 591 637	102 075	101,06%	-9 288 996	-404 715	4,36%
Henkilöstökulut	-4 188 653	-3 977 802	-25 412	-4 003 214	185 439	104,63%	-3 921 265	-267 388	6,82%
Palvelujen ostot	-1 923 484	-1 495 002	-283 000	-1 778 002	145 483	108,18%	-1 675 081	-248 403	14,83%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-710 858	-547 750		-547 750	163 109	129,78%	-587 305	-123 554	21,04%
Avustukset	-260 990	-257 840		-257 840	3 151	101,22%	-215 000	-45 991	21,39%
Muut toimintakulut	-2 609 724	-3 004 831		-3 004 831	-395 107	86,85%	-2 890 346	280 622	-9,71%
TOIMINTAKATE	-8 422 054	-8 054 856	-458 412	-8 513 268	-91 214	98,93%	-8 023 288	-398 766	4,97%

Toimintakate palveluyksiköittäin

Palveluyksikkö	Toteuma 2023	Alkuperäinen KS 2023	KS-muutokset 2023	Muutettu KS 2023	Jäljellä MKS 2023	Toteuma -% MKS 2023	TP 2022	Muutos € 2022>2023	Muutos % 2022>2023
Kirjasto	-2 103 770	-213 7990		-2 137 990	-34 221	98,40%	-2 021 003	-82 766	4,1%
Museo- ja kulttuuripalvelut	-1 639 940	-1 565 353	-54 244	-1 619 597	20 343	101,26%	-1 459 532	-180 408	12,4%
IT-museo	-48 958	-49 000		-49 000	-42	99,91%	-70 355	21 397	-30,4%
Liikuntapaikat ja ulkoliikuntapalvelut	-2 052 584	-1 865 277	-354 168	-2 219 445	-166 861	92,48%	-2 079 061	26 477	-1,3%
Uimahalli- ja terveystoimintapalvelut	-1 469 626	-140 1717		-1 401 717	67 910	104,84%	-1 478 476	8 850	-0,6%
Alueellinen nuorisotyö ja tapahtumapalvelut	-1 107 176	-1 035 518	-50 000	-1 085 518	21 658	102,00%	-914 861	-192 315	21,0%
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta yhteensä	-8 422 054	-8 054 856	-458 412	8 513 268	-91 214	98,93%	-8 023 288	-398 766	4,9%

A photograph of three children against a bright yellow background. On the left, a young boy in a blue button-down shirt and jeans looks towards the camera. In the center, a girl in a white dress with a purple patterned skirt has her arms around another girl on the right. The girl on the right is also in a white dress and is smiling broadly. The overall mood is warm and positive.

TUUSULA

Tulevaisuuden sivistyskunta

Sivistyksen suunta ja seuraavat askeleet,
katsaus keskeisiin onnistumisen tekijöihin

Keskeisiä edistysaskeleita

- Agenda2030-opetusohjelma
- Ympäristökasvatussuunnitelma
- Kieli- ja kulttuuritietoisuuden koulutukset
- Palveluverkon uudiskohteet
- Ruokapalveluiden vastuullisuustyö

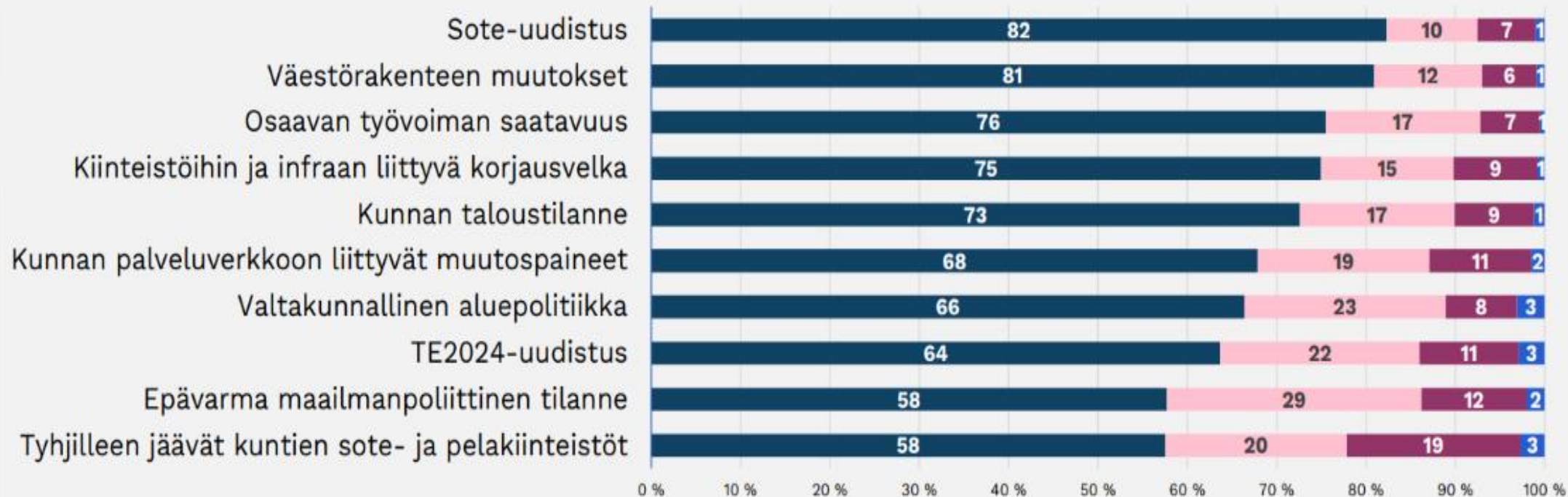
- Varhaiskasvatuksen laadun, arvioinnin ja johtamisen kehittämishanke
- Onnistuneet rekrytoinnit ja henkilöstön riittävyys
- Digiloikat
- Urheilukeskuksen kehittäminen
- Kulttuuritarjonnan laajentuminen

- Rakenteet hyvinvointialueen yhteistyöhön
- ProKoulu-toiminta
- Kouluvalmentajat ja perheohjaajat
- Kulttuurikasvatus
- Elinikäinen oppiminen, Opiston palvelut
- Tunnetaitokasvatus
- Monimotoinen nuorisotyö

Yhteiskunnallisen muutoksen kuva

10 teemaa, jotka aiheuttavat kunnissa eniten huolta juuri nyt

Tulevaisuuden mahdollisuudet

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Voimme vaikuttaa tulevaisuuteemme

Oma toimijuus luo usko tulevaisuuteen

- Tulevaisuusbarometri 2023 (Sitra)
  - Suomalaisista **81 prosenttia kokee, että voimme vaikuttaa** siihen, millaiseksi tulevaisuus muodostuu.
  - Nuorilla eli **15–24-vuotiailla on eniten uskoa** siihen, että voimme vaikuttaa, millaiseksi tulevaisuus muodostuu (87 %).
  - 85% nuorista uskoo myös voivansa vaikuttaa omaan tulevaisuuteensa
- Nuorisobarometri (2022)
  - Omaan tulevaisuuteensa suhtautui erittäin optimistisesti tai optimistisesti 80 prosenttia vastaajista.

<https://www.sitra.fi/julkaisut/tulevaisuusbarometri-2023/>

<https://tietoanuorista.fi/nuorisobarometri/>

SITRAN SELVITYKSIÄ 231 – TULEVAISUUSBAROMETRI 2023

1 Kriiseistä huolimatta tulevaisuususkko yhä korkealla tasolla

Suomalaiset ovat kiinnostuneita tulevaisuudesta ja kokevat voivansa vaikuttaa tulevaisuuteen yhtä paljon kuin vuosina 2021 ja 2019. Tulevaisuuteen innokkaasti suhtautuvia on nyt hieman vähemmän kuin aikaisempina vuosina. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on vaikuttanut voimakkaasti suomalaisten tulevaisuusnäkemuksiin. Nuoret erottuvat omana, hyvin tulevaisuususkoisena ryhmänä.

Kun Tulevaisuusbarometri-kyselyssä lähdetään liikkeelle yleisistä ja vastaajan omaan tulevaisuusorientaatioon liittyvistä kysymyksistä, ovat vastaukset hyvin positiivisia. Tämä kertoo kriisienkin keskellä suomalaisten resilienssistä ja luottamuksesta

LA

taidetta.

Nopea väestönkasvu ja tulomuutto

Syntyvyyden lasku, väestön ikääntyminen, huoltosuhteen heikkeneminen

Henkilöstön saatavuus ja osaaminen sekä palveluiden kohdentaminen

Väestön ja yhteiskunnan muutokset vaikuttavat sivistyspalveluihin.

Sivistyspalvelut hyvinvoinnin perustana

Sivistyskunta Tuusula ja tulevaisuus

Vaikuttaminen hyvinvointialueen riittäviin palveluihin

Peruspalveluiden valtionosuudet pienenevät ja kunnan oma rahoitustarve kasvaa

Luottamus ja osallisuus luovat mahdollisuuden hyvinvointiin.

Lapsiystävällinen kunta –työn toimeenpano

Kestävät ratkaisut ovat edellytys elinvoimaisille sivistyspalveluille.

Panostaminen koulutus- ja sivistyspalveluihin

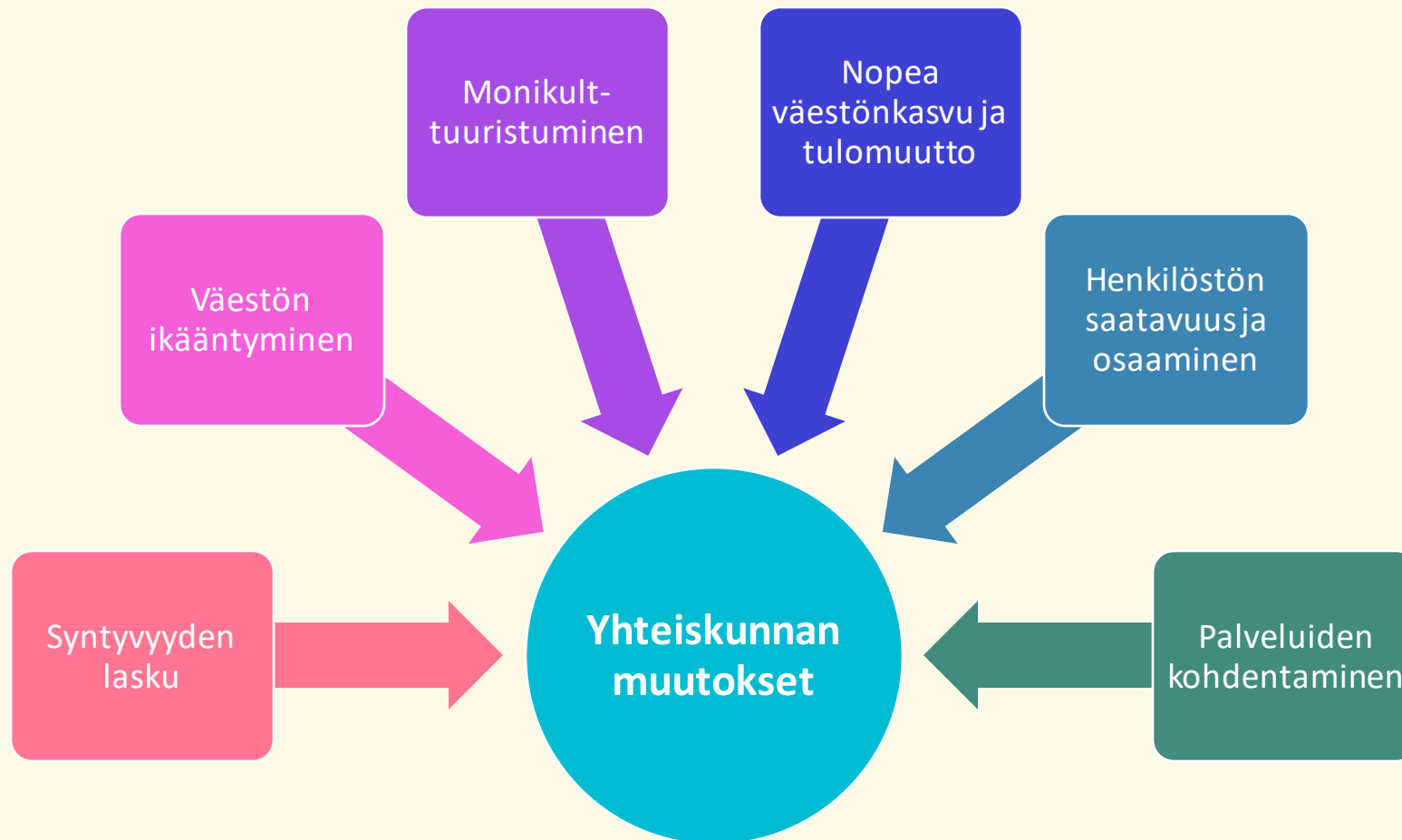
Palveluverkon sosiaalinen, taloudellinen, kulttuurinen ja ekologinen tarkastelu

TUUSULA

Elämisen taidetta.

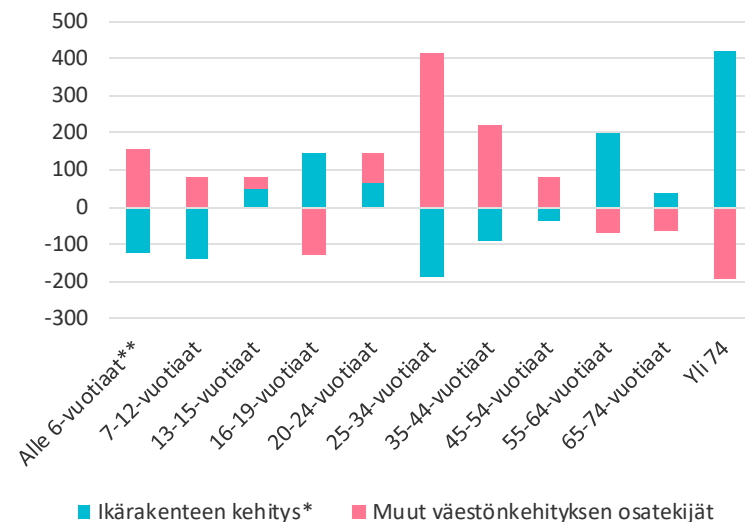
Väestön ja yhteiskunnan muutokset Tuusulassa

Palvelut muuttuvissa tarpeissa

- Eläkeikäisen väestön määrä kasvaa.
  - Keskiössä toimintakykyä ylläpitävät matalan kynnyksen ennaltaehkäiset palvelut.
    - Liikkumisen edellytyksiä, hyvinvointia kulttuurista
    - Elinikäinen oppiminen – Tuusulan Opisto
    - Yhteisöllisyys ja kohtaaminen
- Työikäistä väestöä tarvitaan Tuusulassa.
  - Palveluiden ja ympäristön houkuttelevuus eri ikäisille aikuisille
  - Huoltosuhteen paraneminen
- Nopea väestönkasvu haastaa palveluiden tuottamista.
  - Rekrytoinneissa onnistuminen
  - Tilojen tehokas ja joustava käyttö

Väestömuutoksen osatekijät ikäryhmittäin 2023

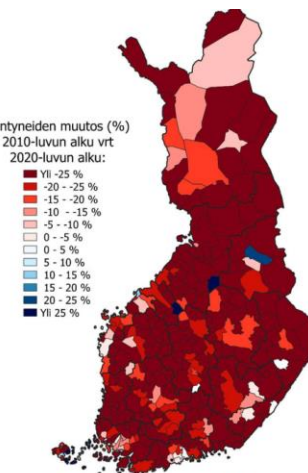

Lähde: Tilastokeskus, statfin: väestönkehityksen ennakkotiedot

Syntyvyys romahti 2010-luvulla

- **2010-luvun syntyvyyden romahdus oli poikkeuksellinen**, sillä muutos kosketti käytännössä koko maata ja kaiken tyyppisiä alueita.
- **Syntyneiden määrä laski vuosien 2010-2022 aikaan käytännössä kaikissa kunnissa**, myös niissä, joissa muu väestönkehitys oli vahvaa.
- **Supistumisen voimakkuudessa on kuitenkin eroja**. Esim. pääkaupunkiseudulla syntyneiden määrä laski vain hieman: vaikka syntyvyys laski, voimakkaasti kasvava väestöpohja korvasi syntyvyyden laskusta suurimman osan.
- Toisaalta taas osissa maata syntyneiden määrä yli puolittui, **kehitys oli haastavinta kunnissa, joissa sekä syntyvyys romahti että hedelmällisessä iässä olevien määrä laski voimakkaasti**.
- **Syntyvyyden lasku tuo suurimassa osassa maata jo ennestään tutun ilmiön myös kasvaville alueille**. Kroonisesti supistuvilla alueilla taas syntyvyyden romahdus kiihdyttää merkittävästi supistumiskierrettä.

Syntyneiden muutos (%)
2010-luvun alku vrt
2020-luvun alku:

Syntyneiden muutos 2010-luvun alku – 2020-luvun alku

Lähde: Tilastokeskus, statfin: syntyneet

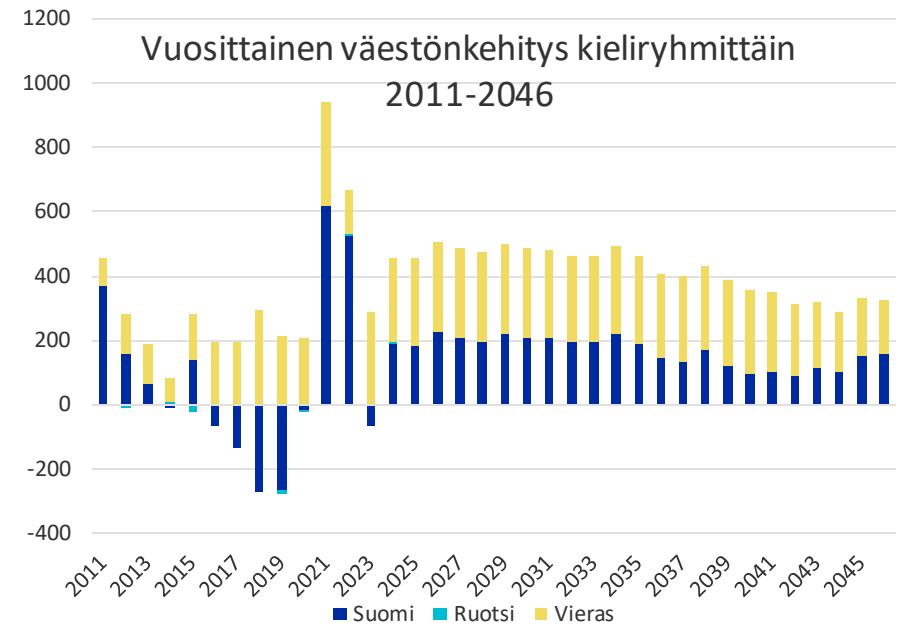
Monikulttuurisuus - Voimavaramme osaamisen kehittämisessä tulevaisuudessa

POTENTIAALI, Eri kieli- ja kulttuuritaustoista tulevien
osaajien rekrytointi

- Helpottaa työvoimapulaa
- Monipuolistaa osaamista
- Rakentaa tulevaisuuden yhteiskuntaa

INKLUSIIVISUUS, Kielten, kulttuurien ja katsomusten
huomioiminen palveluissa

- Omien äidinkielten opetus kuntarajat ylittävästi, digitalisaatio mahdollistajana
- Monimuotoiset kulttuuritapahtumat
- Ruokailu yhdistää
- Vapaa-ajan yhteisöt rakentuvat laajasti

- Kieliryhmittäinen väestönkehitys Tuusulassa.
  - Kotimaiset kieliryhmät kasvavat **4 300** henkilöllä.
  - Vieraskielisten määrä kasvaa **6 250** henkilöllä.

Lähde: Tuusulan väestösunnite vuosille 2022-2046, loppuraportti

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Osaamisen kehittämisen keskiössä

- Perusopetuksen kokonaisuudistus ja sen mukainen opettajien täydennyskoulutus
- Kasvun ja oppimisen tuen uudistaminen ja sen mukainen opettajien täydennyskoulutus
- Lukutaito demokratian perusedellytyksenä
- Tukea nykyajan vanhemmuuteen
- Kieli-, kulttuuri- ja katsomusosaaminen
- Hyvinvointiosaaminen, resilienssi
- Tunne- ja vuorovaikutustaitojen osaaminen
- Sinnikkyteen ja yritteliäisyyteen kasvattaminen
- Digitalisaation tarkoituksenmukainen hyödyntäminen palveluissa

Tulevaisuuden kolme supervoimaa:
keskittymiskyky, myötätunto
ja kyky antaa omalle työlle
syy ja merkitys.

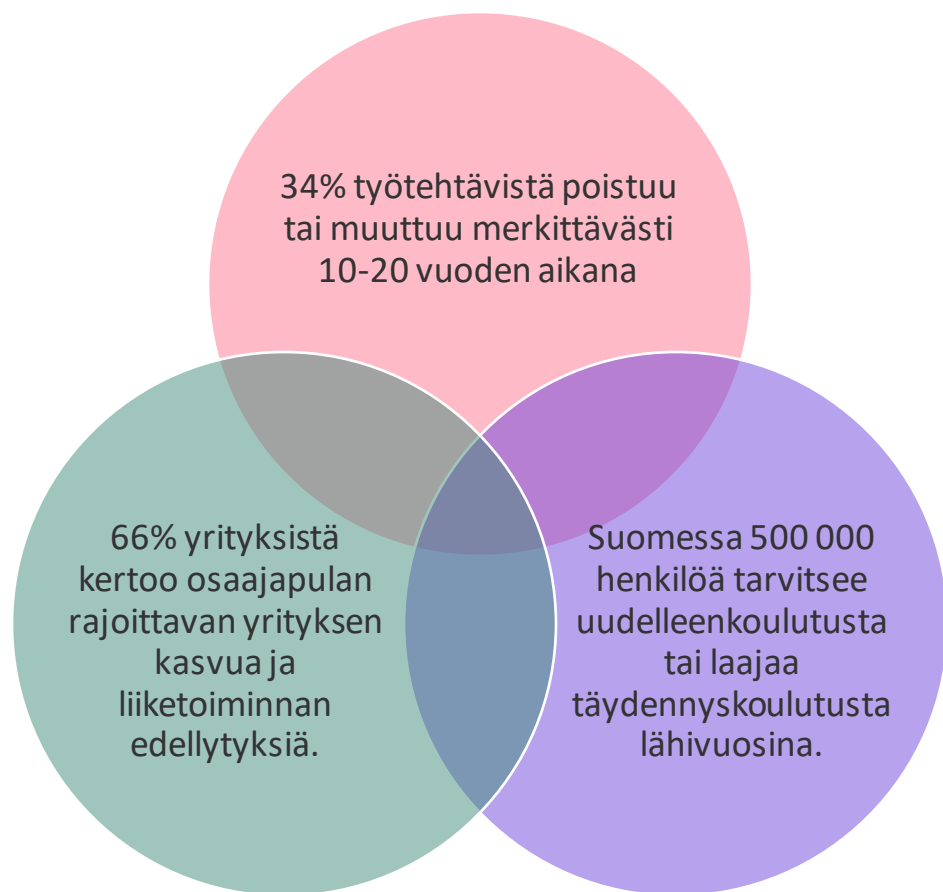
Futuristi Perttu Pölönen

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Jatkuvan oppimisen merkitys korostuu

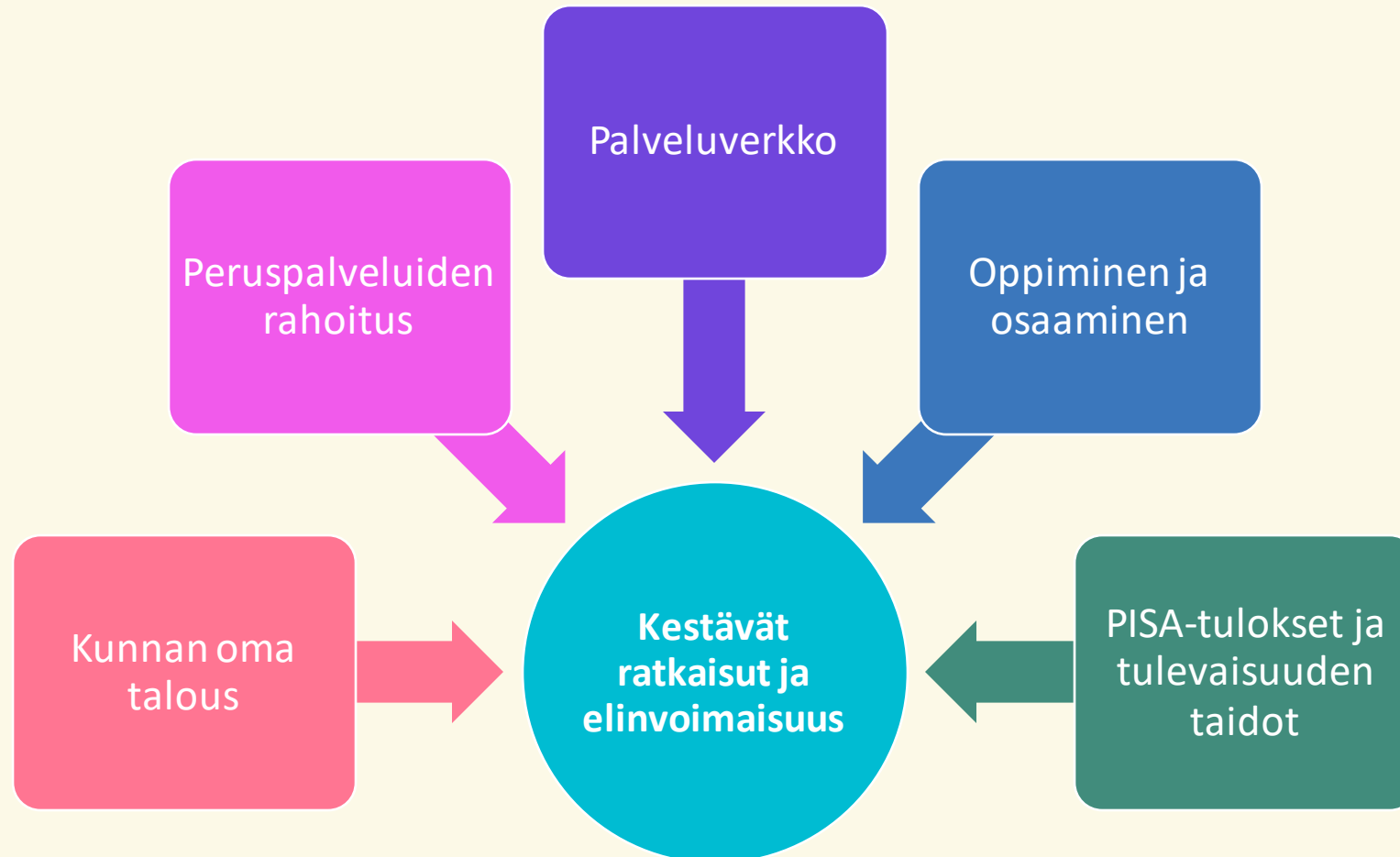

- Koulutuksella on suuri merkitys työvoiman tarjonnassa
- Keuda ja korkeakoulut ovat keskeinen kumppanimme osaamisen kehittämisessä ja oppilaitosyhteistyössä
- Jo opintojen aikana Tuusulassa työskentely näyttäytyy houkuttelevan vaihtoehtona
- Suunnitelmallinen ja pitkäjänteinen täydennyskoulutus mahdollistaa pätevän henkilöstön pysyvyyttä

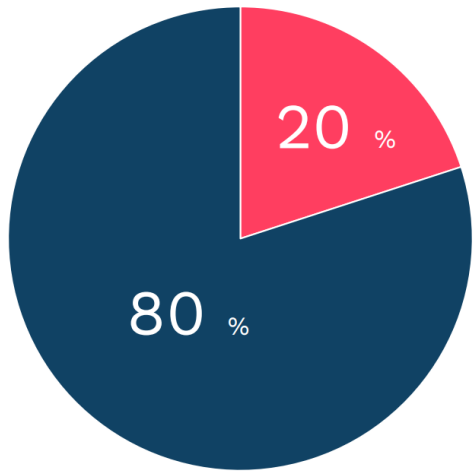
Väestön ja yhteiskunnan muutokset – Onnistumisen avaimet

Kestävät ratkaisut ja elinvoimaisuus Tuusulassa

Valtio rahoittaa vain viidenneksen sivistystoimen menoista.

Kuntien toiminnasta valtaosa rahoitetaan kunnan omilla verotuloilla.

KUNTA LIITTO

KUNTA LIITTO

Verotulojen turvaaminen on kunnan kestävän talouden – ja siis myös sivistystoimen perusta.

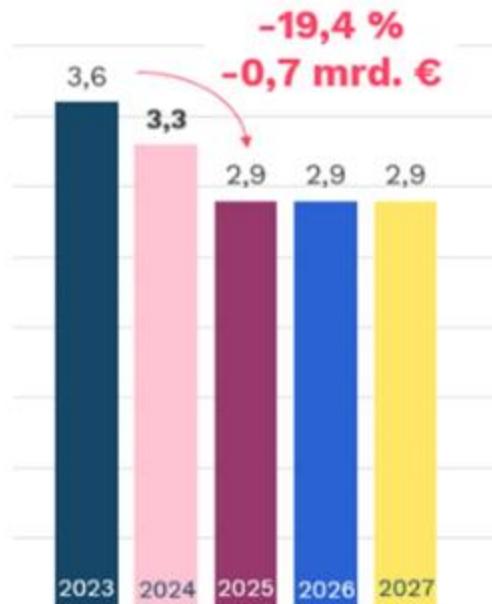

Jarla kuntatalouden "Black Friday" 17.11.2023 jälkeen

©Pertti Jarla

Ilman uusia päätöksiä **kuntien valtionrahoitus vähenee** lähes viidenneksen 2023→2025.

KUNTA LIITTO

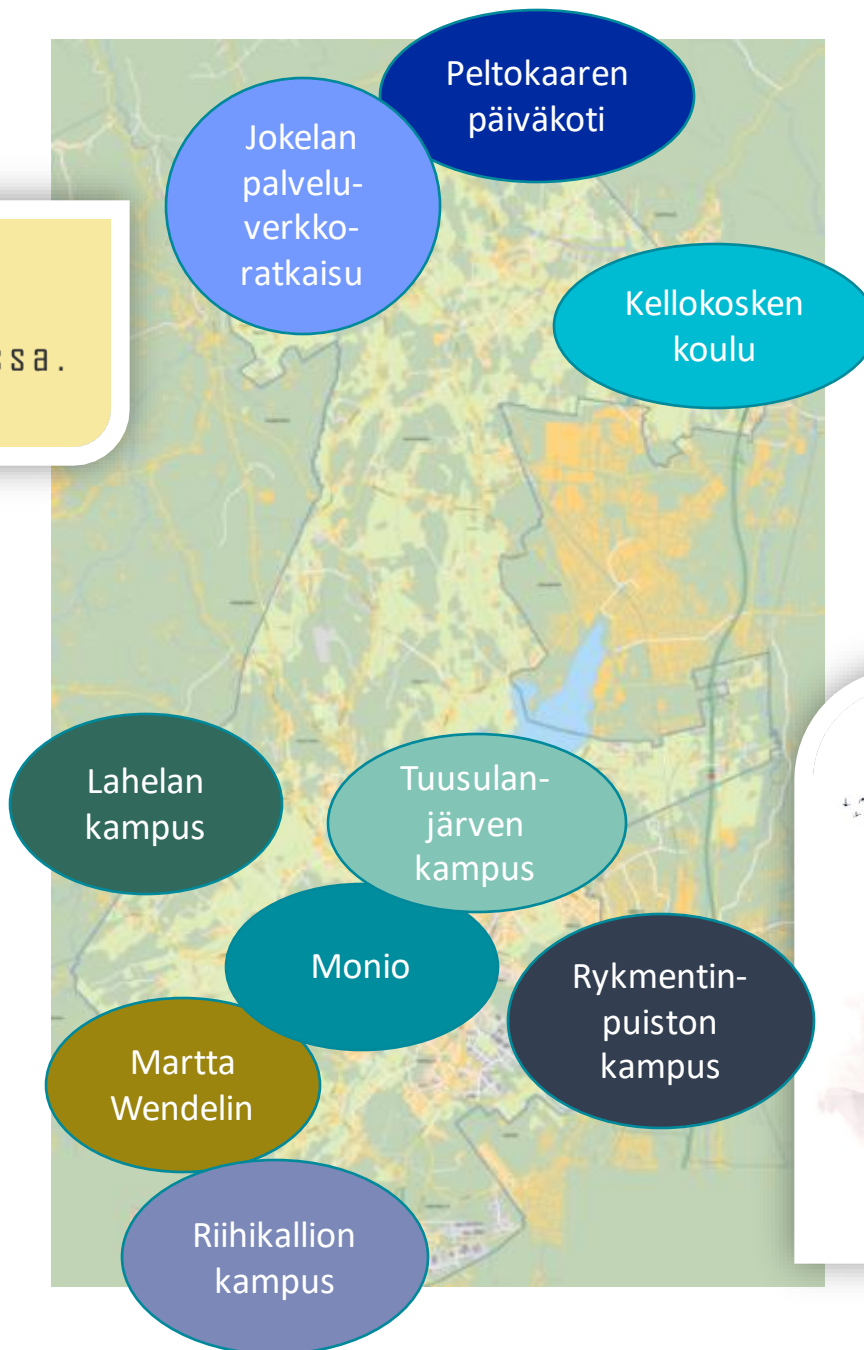
Sanna Lehtonen, Kuntaliitto,
Sivistystoimen rahoituspäivät 2024

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Sosiaalisesti elinvoimaisen asuinalueen palvelut tuotetaan tiiviissä palveluverkossa.

Yhteisöllisyys,
elinikäinen oppiminen,
kulttuuri, harrastukset,
liikunta

Varhaiskasvatus,
opetus, koulutus,
nuorisotyö

Tarkoituksenmukainen palveluverkko

- Laadukkaat peruspalvelut
- Monen toimijan yhteistyö ja synergia
- Vapaa-ajan keskus yhteisöille
- Paikka kohtaamisille

Toiminta

- Käyttäjälähtöinen suunnittelu
- Rakennuksen muuntojoustavuus
- Tarpeettomiksi käyvistä kohteista luopuminen
- Terveelliset ja turvalliset oppimisympäristöt

Rakennukset

- Ympäröivät olosuhteet ja nopeat muutokset nyt ja tulevaisuudessa
- Reagointikykyä muutoksissa
- Yhteistyössä toteutettuja uusia palveluita

Muutostilanteet

- Pitkäkestoinen, keskitetty palveluverkkoratkaisu
- Palvelut ovat siellä, minne kunnan kasvu keskittyy

Ympäristö

- Palveluiden rahoittaminen seinien sijaan
- Keskitetty johtaminen
- Monipuoliset, inklusiiviset palvelut omassa yksikössä

Talous

TUUSULA

Elämisen taidetta.

PISA: Oppiminen, osaaminen ja tulevaisuus

Osaaminen oli OECD-maiden keskiarvon yläpuolella

Kriisinkestävyydessä neljän parhaan joukossa

Polarisoituminen näkyy yksilö- ja yhteisötasolla

Lukutaidon lasku on avainmittareita muutoksessa

Positiivisia tuloksia oppimisen kokemuksissa ja oppimisen asenteissa

Sosioekonominen tausta vaikuttaa aiempaa enemmän

Nuorten luottamus omiin kykyihinsä hyvällä tasolla

Yhteiskunnan digitalisoituminen näkyy oppimisessa

Tuusulan tulokset yli kansallisen keskiarvon

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Viisi havaintoa oppimistuloksista

1 Korkeasti koulutettujen lapset saavat etumatkaa koulupolulle.

2 Tulosten lasku ei johdu maahanmuutosta

3 Heikko kirjoitustaito näkyy koulussa monessa oppiaineessa.

4 Lukemisharrastus on yhteydessä hyvään osaamiseen.

5 Osaamistason nostaminen vaatii koko yhteiskunnan osallistumista.

Koulu ei voi yksin nostaa kansallista osaamistasoa

5.12.2023

TIEDOTE ESI- JA PERUSOPETUS

Kansallisten oppimistulosarviointien mukaan perusopetuksen oppilaat yltyvät samalle osaamistasolle eri puolilla Suomea. Yksilöiden välillä on kuitenkin suuria osaamiseroja, ja kotitausta vaikuttaa oppilaiden osaamiseen ja mahdollisuuksiin. Oppilaat tuovat luokkiin mukanaan yhteiskunnan ongelmia, joita koulu ei voi yksin ratkaista.

Koulutuksessa pitää kysyä, mitä on hyvä elämä

Koulutuksen tulee antaa ihmiselle mahdollisuus ottaa vastuu elämästään ja kukoistaa omalla tavallaan – osana luontoa, ei sen valtiaana. Tämäntapaiset kysymykset ovat jääneet Pisa-keskusteluissa näkymättömiin, kirjoittaa professori Hannu L. T. Heikkinen.

Tutkija istui lukuvuoden ysiluokan takarivissä. Sinä aikana hän näki, kuinka takarivi väkäksi opettajan kanssa, hoiteli bisneksiä puhelimillaan ja oppi heikosti. Hän sanoo, että koulussa pitäisi pakottaa paljon enemmän.

<https://www.karvi.fi/fi/ajankohtaista/uutiset/koulu-ei-voi-yksin-nostaa-kansallista-osaamistasoa>
<https://www.hs.fi/mielipide/art-2000010122963.html>
<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000010106833.html>

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Tulevaisuuden taidot

Education must ensure, that children are prepared for their future.

21st Century Skills

How today's students can stay competitive in a changing job market

Learning Skills

critical thinking

creativity

collaboration

communication

Literacy Skills

information

media

technology

Life Skills

flexibility

leadership

initiative

productivity

social skills

Tulevaisuutta varten Tuusulassa – yhteisiä kasvatus- ja opetusohjelmia

Yhdenvertaiset ja tasa-arvoiset mahdollisuudet kaikille lapsille ja nuorille kasvaa ja oppia tulevaisuuden toimijaksi

- [Ympäristökasvatussuunnitelma](#)
- [Tuusulan kulttuurikasvatussuunnitelma](#)
- [Toimintamalli koulussa – Prokoulu](#)
- [Tuusulan Agenda2030 portaati \(google.com\)](#)
- [Yrittäjyyskasvatus Tuusulassa \(google.com\)](#)
- [Uudet lukutaidot \(google.com\)](#)

- [Tuusulan Agenda2030 -portaati | Tekojen Tori \(tarkeissatoissa.fi\)](#)
- [Kulttuurikasvatussuunnitelmat Taika Kultsu, Kultsu ja II asteen Kultsu | Tekojen Tori \(tarkeissatoissa.fi\)](#)

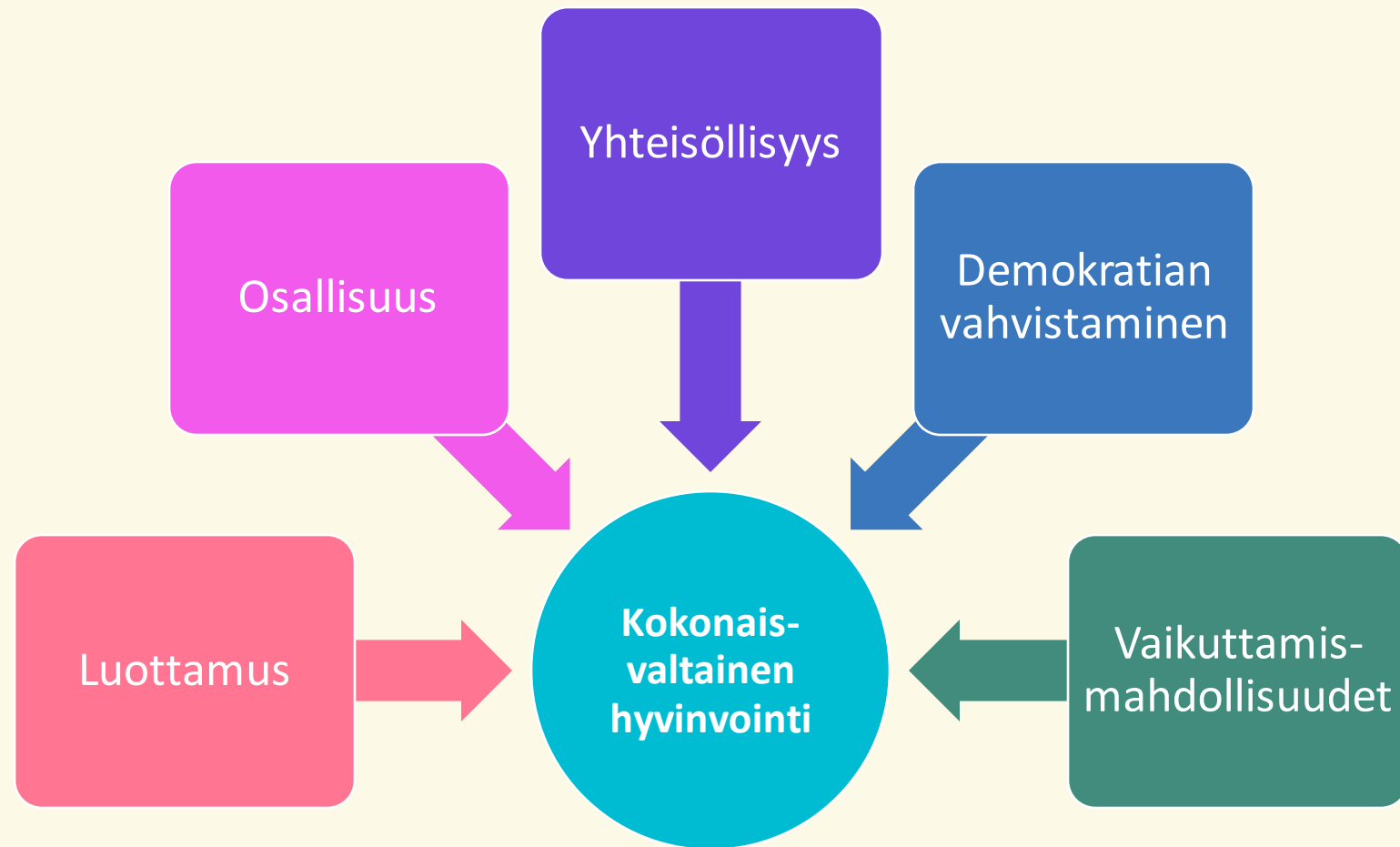

Kestävät ratkaisut ja elinvoimaisuus – Avaimet onnistumiseen

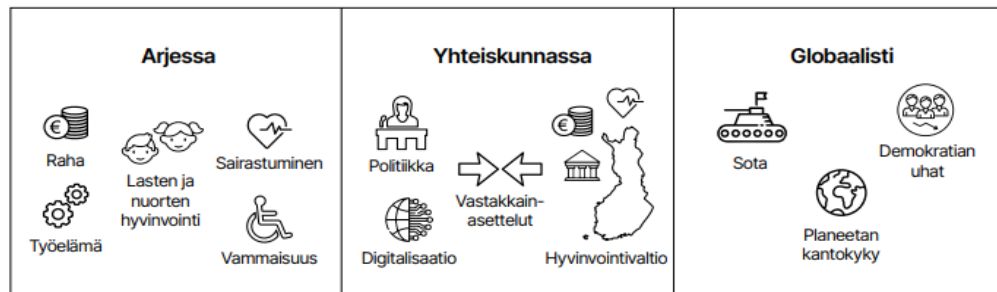
Kokonaisvaltainen hyvinvointi Tuusulassa

Suomi tarvitsee koetun hyvinvoinnin mittarin

Suomen on aika alkaa mitata koettua hyvinvointia säännöllisesti kuukausittain systemaattista satunnaisotantaa käyttäen siten, että ajantasaiset tilastot ovat median, tutkijoiden, virkamiesten ja poliitikkojen käytettävissä, kirjoittavat dosentti Frank Martela ja ekonomisti Jussi Ahokas EVA Analyysissa Kyllä kansa tietää.

Epävarmuuden lähteet

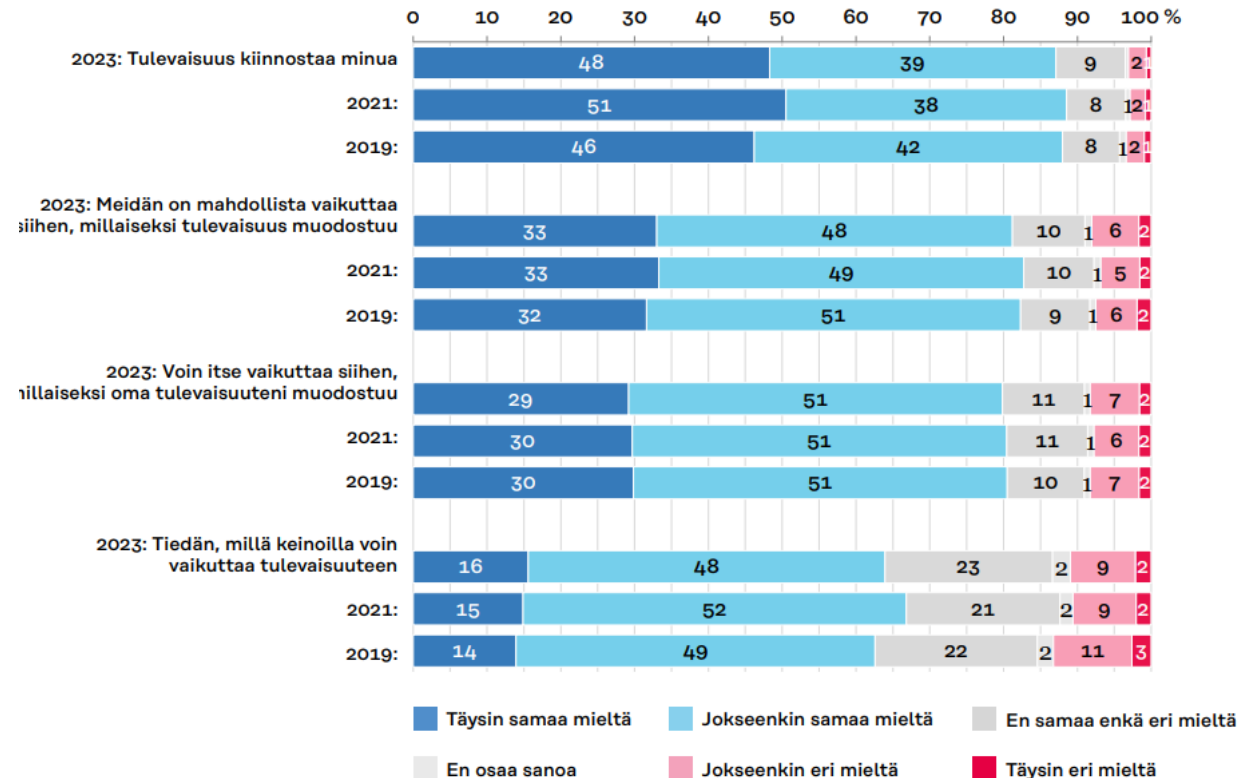

Epävarmuutta lievittävät

Suhde aikaan vaikuttaa halukkuutemme toimia yhteisen tulevaisuuden puolesta

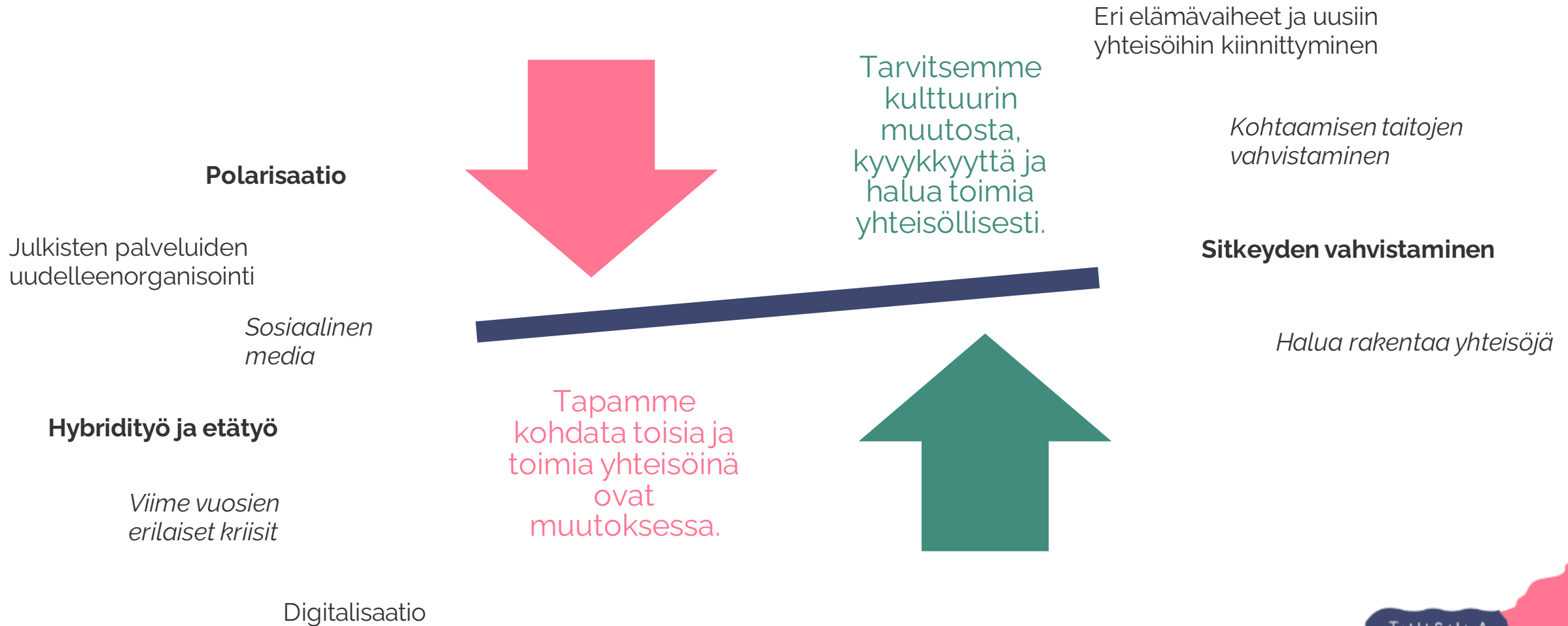
Ihmisten käsitys ajasta on tiivistymässä nykyhetkeen. Mitä se tarkoittaa ja miten se vaikuttaa tulevaisuuteen?

Lähteet:

<https://www.eva.fi/wp-content/uploads/2021/09/eva-analyysi-no-98.pdf>
 Suhde aikaan vaikuttaa halukkuutemme toimia yhteisen tulevaisuuden puolesta – Sitra
https://kansallisetdialogit.fi/wp-content/uploads/Yhdessa-ja-yksin_syksyn-2023-kansallisten-dialogien-yhteenvetoraportti-1.pdf
<https://www.sitra.fi/julkaisut/tulevaisuusbarometri-2023/>

Aktiiviset, toimivat yhteisöt eri elämävaiheissa

Tekevät ja toimivat yhteisöt ja osallisuus: Mahdollistaminen, tukeminen, yhdessä tekeminen

2020-luvun vanhemmuus: Perheiden vanhemmuuden tuki

Lasten ja nuorten aito osallisuus arjen yhteisöissä

Liikkumisen edellytyksien kehittäminen on laaja-alaista yhteistyötä

Monimuotoinen henkilöstö: Yhdessä luomme edellytyksiä

Sosiaalista elinvoimaa paikallisyhteisöissä

Terveelliset valinnat: Ruoka houkuttaa syömään ja mahdollistaa kaikkien liittymisen yhteiseen hetkeen

Taide ja kulttuuri osana hyvää elämänlaatua ja elinikäistä oppimista.

"Kuntalaisen kulttuurikasvatussuunnitelma" Jokainen on jollain tavalla kulttuurinen, luova ja itseään ilmaiseva.

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Kokonaisvaltainen hyvinvointi – Avaimet onnistumiseen

TIEDOT, TAIDOT JA VASTUU
TULEVAISUUDESTA

YHTEINEN SITOUTUMINEN
TULEVAISUUDEN TEKEMISEEN

KYKYÄ ARVIOIDA
VALINTOJEN VAIKUTUKSIA

MUUTOS- JA
SOPEUTUMISKYKYÄ
YKSIÖ- JA YHTEISÖTASOLLA

Sivistyskunta Tuusula VISIONMME 2040

Sivistystoimen rooli pitkäjänteisen elinvoimaisuuden saavuttamisessa on merkittävä.

Sivistys auttaa katsomaan budjettikausia pidemmälle.

Sivistys on läpileikkaava näkökulma kaikessa kunnan toiminnassa.

Sivistys on koulutusta laajempi asia ja kestävyuden takaaja.

A close-up photograph of a light-colored wooden heart-shaped object, possibly a piece of wood or a carved ornament, resting on a bed of dried autumn leaves. The leaves are in various shades of brown, orange, and purple, creating a warm, seasonal atmosphere. The background is dark, making the heart and leaves stand out. The text "Lämmin kiitos kaikille!" is overlaid on the heart in a white, sans-serif font.

Lämmin kiitos kaikille!

TUUSULA

Materiaalia kysymyksiin

Oppilasennuste uudella palveluverkolla TA2024

PÄIVITETTY 2.8.2023

Koulu	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046
Jokela ala	541	517	520	494	497	517	521	553	571	604	625	645	663	678	686	689	694	695	691	683	675	668	659
Jokela ylä	336	345	336	335	321	311	301	288	293	279	299	314	341	347	355	361	367	374	380	385	387	308	319
Jokelan yhtenäiskoulu	877	862	856	829	818	828	823	841	864	883	924	959	1004	1025	1041	1051	1061	1069	1070	1067	1062	976	978
Kellokoski ala	417	414	405	399	395	376	385	391	405	412	410	414	411	410	409	409	411	414	418	427	437	445	456
Kellokoski ylä	251	232	206	206	211	222	214	208	190	187	187	188	195	196	205	207	208	208	210	214	218	222	224
Kellokosken yhtenäiskoulu	668	646	611	605	605	598	600	599	595	599	597	603	606	606	613	616	620	622	628	641	655	667	680
Rusutjärvi	65	61	55	50	49	46	47	49	52	52	52	55	55	55	55	55	55	55	54	54	54	53	53
Tuusulanjärvi	291	276	261	248	255	251	265	287	321	353	380	419	450	474	511	538	560	576	590	603	616	641	666
Paijala	221	224	210	213	226	228	236	235	239	251	257	274	291	301	305	305	306	309	313	317	323	328	333
Rykmentinpuisto ala	261	278	283	293	304	305	317	326	342	356	359	366	366	363	360	357	355	355	355	357	359	360	361
Rykmentinpuisto ylä	397	383	375	378	377	374	354	346	324	328	347	361	384	398	441	472	499	519	534	548	560	574	583
Rykmentinpuisto yhtenäiskoulu	658	661	659	671	681	680	671	671	666	684	706	727	750	761	801	829	854	874	889	904	919	934	944
Lahela ala	551	547	567	573	593	613	628	650	660	661	650	658	658	660	662	666	667	667	669	672	673	666	655
Lahela ylä	446	424	404	402	398	398	400	394	394	401	436	451	463	458	470	481	491	502	506	501	490	486	490
Lahelan yhtenäiskoulu	997	972	971	976	991	1011	1028	1044	1054	1062	1086	1109	1120	1117	1132	1147	1158	1169	1175	1173	1163	1152	1144
Riihikallio ala	565	541	530	518	526	537	543	555	579	601	610	622	629	633	637	640	639	632	622	613	602	591	583
Riihikallio ylä	309	320	311	319	304	294	283	275	274	274	293	305	318	318	327	329	328	330	333	335	337	336	331
Riihikallion yhtenäiskoulu	874	860	841	837	830	832	826	829	853	875	903	927	947	951	964	969	967	962	955	948	939	927	914
Yhteensä alakoulu	3015	2950	2917	2866	2921	2944	3017	3121	3250	3374	3427	3541	3610	3662	3714	3749	3773	3788	3797	3811	3819	3832	3843
Yhteensä yläkoulu	1752	1717	1645	1653	1622	1611	1565	1522	1487	1480	1574	1632	1712	1729	1810	1862	1905	1946	1974	1994	2005	2018	2027
Yhteensä peruskoulu	4766	4667	4563	4519	4543	4555	4583	4643	4736	4854	5001	5173	5322	5391	5524	5610	5678	5733	5771	5804	5824	5850	5870

+ Mäntsälän oppilaat 100-150 oppilasta
+ sijoitetut oppilaat

Varhaiskasvatuksen arvioinnin vuosikello

2023-2024

Tuusulan varhaiskasvatuksen nykytilan kokonaisarviointi

Korkealaatuinen varhaiskasvatus tukee lasten hyvinvointia

Reunamon Kehittävä palaute analyysillä saadaan tietoa siitä minkälaiselta Tuusulan varhaiskasvatus näyttää.

Analyysissä tuodaan lasten kokemukset varhaiskasvatuksesta näkyviin ja kuuluviin.

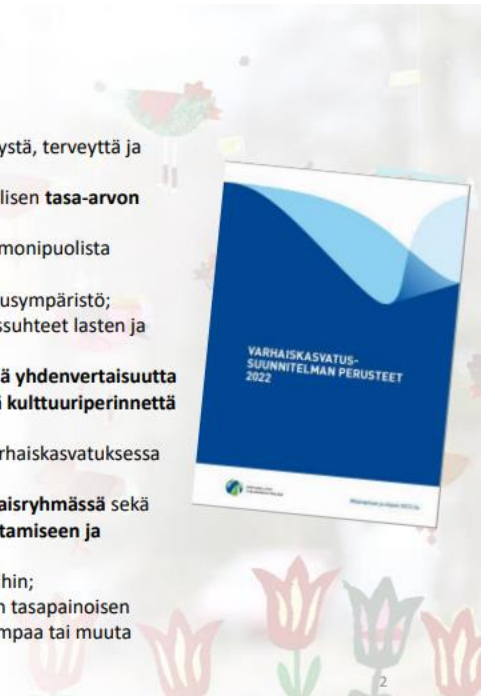
Varhaiskasvatuksen ohjaavat asiakirjat ja laki muodostavat varhaiskasvatukselle tavoitteet, analyysin avulla voidaan seurata näiden tavoitteiden toteutumista.

3 § Varhaiskasvatuksen tavoitteet

Tässä laissa tarkoitetun varhaiskasvatuksen tavoitteena on:

1. edistää **jokaisen lapsen** iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia;
2. tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen **tasa-arvon toteuttamista**;
3. toteuttaa lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa ja mahdollistaa myönteiset oppimiskokemukset;
4. **varmistaa kehittävä, oppimista edistävä**, terveellinen ja turvallinen varhaiskasvatusympäristö;
5. turvata **lasta kunnioittava** toimintatapa ja mahdollisimman pysyvät vuorovaikutussuhteet lasten ja varhaiskasvatushenkilöstön välillä;
6. antaa kaikille lapsille **yhdenvertaiset mahdollisuudet** varhaiskasvatukseen, **edistää yhdenvertaisuutta** ja sukupuolten tasa-arvoa sekä **antaa valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa yleistä kulttuuriperinnettä** sekä **kunkin kielellistä, kulttuurista, uskonnollista ja katsomuksellista taustaa**;
7. tunnistaa lapsen yksilöllisen tuen tarve ja järjestää tarkoituksenmukaista tukea varhaiskasvatuksessa tarpeen ilmettyä tarvittaessa monialaisessa yhteistyössä;
8. kehittää lapsen yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, **edistää lapsen toimimista vertaisryhmässä** sekä ohjata **eettisesti vastuulliseen** ja kestävään toimintaan, **toisten ihmisten kunnioittamiseen ja yhteiskunnan jäsenyyteen**;
9. varmistaa lapsen mahdollisuus osallistua ja saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin;
10. toimia **yhdessä lapsen sekä lapsen vanhemman** tai muun huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja **kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi** sekä tukea lapsen vanhempaa tai muuta huoltajaa kasvatustyössä.

www.reunamoedu.fi

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Hyvinvoinnin indikaattorit

Observointiaineiston analyysin kautta saadaan tietoa tekijöistä, jotka varhaiskasvatuksessamme vaikuttavat lasten hyvinvointiin.

Analyysissä tarkastellaan neljää keskeistä lasten hyvinvoinnin osatekijää: Oppiminen, liikkuminen, emootiot ja sosiaalisuus.

Analyysi tehdään hyvinvoinnin nelikentän avulla siitä, miten lasten fyysinen aktiivisuus, sitoutuminen ja siten oppiminen, sosiaalinen orientaatio ja emootiot näyttäytyvät lapsen kokemana ja elettyinä varhaiskasvatuksen arjessa.

Hyvinvoinnin osatekijät tulee huomioida syrjäytymisen ennaltaehkäisyssä näkökulmasta, jotta voimme huomata missä saattaa piillä riskitekijöitä.

Tuloksissa on tuotu esiin missä olemme vahvoilla ja minkälaisia asioita olisi hyvä kehittää tai millaisia ilmiöitä huomattavissa, joihin tulisi tarttua ettei syrjäytymistä tapahdu.

